

Upravljanje projektom Crvenog križa Valpovo: "Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine"

Gregorić, Stjepan

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:311445>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-24**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić](#) - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

STJEPAN GREGORIĆ

Upravljanje projektom Crvenog križa Valpovo:
„Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“

ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2020. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

ZAVRŠNI RAD

Upravljanje projektom Crvenog križa Valpovo:
„Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“

Mentor:
dr. sc. Antal Balog, v. pred.

Naziv kolegija:
Operativno planiranje

Student:
Stjepan Gregorić

JMBAG studenta:
0016024624

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
ABSTRACT.....	2
1. UVOD.....	3
2. FOND EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE	5
2.1 POZIV NA DOSTAVU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA	7
2.2 POTREBA I STRATEGIJA	8
2.3 CILJEVI POZIVA NA DOSTAVU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA	13
3. ZAJEDNIČKI POKAZATELJI.....	15
3.1 POKAZATELJI OSTVARENJA ZA PODIJELJENU POMOĆ U HRANI	15
3.2 POKAZATELJI OSTVARENJA ZA PODIJELJENU MATERIJALNU POMOĆ	16
3.3 POKAZATELJI REZULTATA ZA PODIJELJENU POMOĆ.....	17
4. PROJEKT CRVENOG KRIŽA VALPOVO.....	18
4.1 RAD GRADSKOG DRUŠTVA CRVENOG KRIŽA VALPOVO	18
4.2 SOCIJALNA SITUACIJA U VALPOVŠTINI	19
4.3 PRIJAVA PROJEKTA.....	20
4.4 KRITERIJI ODABIRA KRAJNJIH PRIMATELJA POMOĆI MD1	21
4.5 KRITERIJI ODABIRA KRAJNJIH PRIMATELJA POMOĆI MD2	22
5. PROVEDBA PROJEKTA.....	24
5.1 UBLAŽAVANJE MATERIJALNE DEPRIVACIJE TIPA 1	24
5.1.1 PRIPREMA I DOSTAVA KUHANIH OBROKA	25
5.1.2 PODJELA PAKETA HRANE	28
5.2 UBLAŽAVANJE MATERIJALNE DEPRIVACIJE TIPA 2.....	30
5.2.1 PODJELA ŠKOLSKIH TORBI I OPREME ZA TJELESNI ODGOJ.....	30
5.2.2 PODJELA PAKETA HIGIJENE	31
5.3 TEHNIČKA POMOĆ	32
5.4 POPRATNE MJERE.....	33
6. ANALIZA ZAVRŠENIH PROJEKATA IZ FAZE I I FAZE II.....	34
6.1.1 OSTVARENJE POKAZATELJA PROJEKTA „POMOĆ NAJPOTREBITIJIMA NA PODRUČJU VALPOVŠTINE“	35

6.1.2	NOVČANI TOK PROJEKTA „POMOĆ NAJPOTREBITIJIMA NA PODRUČJU VALPOVŠTINE“	38
7.	PLAN NOVOG PROJEKTA	42
8.	ZAKLJUČAK	44
9.	IZJAVA	47
10.	POPIS LITERATURE	48
11.	POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA	50
12.	ŽIVOTOPIS	51

SAŽETAK

Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) je iznimno bitan fond Europske unije čiji je cilj pridonijeti ublažavanju najgorih oblika siromaštva u EU-u. Osnovni pristup ispunjenju tog cilja je podjela humanitarne pomoći u obliku hrane i osnovne materijalne pomoći. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 03. ožujka 2020. godine objavilo je treću fazu financiranja projektnih prijedloga. Gradsko društvo Crvenog križa (GDCK) Valpovo je sudjelovalo kao partner na projektu prijavljenom na prvu fazu financiranja, te se samostalno prijavilo na drugu fazu.

Ovom radu je cilj analizirati dva prethodna projekta, usporediti ih i ocijeniti prednosti i nedostatke samostalne prijave naspram partnerskog statusa. Nakon ocjene kvalitetnijeg pristupa i isplativosti prijave, potrebno je izraditi okvir nove prijave projekta na fazu III.

Ključne riječi: Analiza projekta, EU projekt, FEAD, Fond europske pomoći za najpotrebitije, humanitarna pomoć, planiranje projekta.

Title in English: Red Cross Valpovo project management: "Assistance to the most deprived in the Valpovo region"

ABSTRACT

The Fund for European Aid to the Most Deprived (FEAD) is an extremely important fund of the European Union whose goal is to contribute to the alleviation of the worst forms of poverty in the EU. The basic approach to meeting this goal is the distribution of humanitarian aid in the form of food and basic material assistance. On March 03rd 2020, the Ministry of Demography, Family, Youth and Social Policy announced the third phase of financing project proposals. The City Society of the Red Cross (GDCK) Valpovo participated as a partner in a project applied for the first phase of funding, and independently applied for the second phase.

The aim of this paper is to analyze two previous projects, compare them and evaluate the advantages and disadvantages of self-application versus partner status. After evaluating the better approach and cost-effectiveness of the application, it is necessary to develop a framework for a new project application in phase III.

Key words: EU project, FEAD, Fund for European Aid to the Most Deprived, humanitarian aid, project analysis, project planning.

1. UVOD

Europska se unija, kao zajednica suverenih država, suočava sa ozbiljnom konkurencijom na globalnoj razini. Uz stare konkurente, SAD, Rusiju i Japan, pojavljuju se i sve brže rastuće ekonomije Kine i Indije. Europski odgovor ovim izazovima je definiran u Europe 2020 Strategiji za pametan, održiv i uključiv rast. „Strategijom su definirani prioriteti i ciljevi djelovanja i razvoja Europske unije u danom programskom razdoblju. Prioriteti i ciljevi određeni ovom Strategijom ugrađuju se u sve sektorske strateške i planske europske dokumente te druge dokumente niže razine. Zemlje članice dužne su ove prioritete ugraditi u nacionalne i regionalne programske dokumente koji moraju biti usmjereni upravo ostvarenju zacrtanih ciljeva i prioriteta EU.“¹.

Ulaskom u Europsku uniju i Republika Hrvatska je dobila priliku koristiti europske fondove za provedbu europske Kohezijske politike i vlastiti rast i razvoj. „Fondovi kojima se financira Kohezijska politika EU su Europski fond za regionalni razvoj (engl. *European Regional Development Fund – ERDF*), Europski socijalni fond (engl. *European Social Fund – ESF*) i Kohezijski fond (engl. *Cohesion Fund – CF*), a fondovi za financiranje Zajedničke poljoprivredne politike su Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (engl. *European Agriculture Fund for Rural Development – EAFRD*) i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (engl. *European Maritime and Fisheries Fund – EMFF*). Navedeni fondovi zajednički se nazivaju Europski strukturni i investicijski fondovi (dalje u tekstu ESI fondovi) i od 2014. djeluju u okviru Zajedničkog strateškog okvira, što olakšava njihovo korištenje, provedbu i praćenje.“²

Većinom se u znanstvenim radovima obrađuju ESI fondovi, zbog svoje veličine i važnosti, ali se previdi *Fund for European Aid to the Most Deprived* (FEAD), hrvatski: Fond europske pomoći za najpotrebitije. Ovaj fond je fokusiran na borbu protiv najgorih oblika siromaštva i podjelu hrane i materijalne pomoći najpotrebitijima. Iako je manji od ostalih fondova, bavi se izrazito bitnim segmentom europske strategije i komplementira ostale fondove, posebno Europski socijalni fond. Bez zadovoljenja osnovnih ljudskih potreba nije moguće ostvarenje drugih ciljeva i upravo zbog toga je Fond europske pomoći za najpotrebitije fokus ovoga rada.

¹ Tufekčić, Marija, Tufekčić, Željko: EU politike i fondovi 2014-2020. Str. 11, Plavi partner, Zagreb 2013.

² Maletić, Ivana [et al.]: EU projekti – od ideje do realizacije. Str. 9 TIM4PIN za savjetovanje, Zagreb 2016.

Slika 1 prikazuje statističke podatke vezane uz siromaštvo u Europskoj uniji iz kojih je vidljiva potreba za borbom protiv siromaštva i FEAD-om³.

Slika 1. Siromaštvo u EU

Usprkos činjenici da je Europa gospodarski iznimno razvijeni kontinent, iz podataka sa slike 1, je vidljiva rasprostranjenost siromaštva. 100 milijuna Europljana živi u siromaštvu, a 120 milijuna je u riziku od siromaštva.

³ Izvor: Izlazak iz začaranog kruga siromaštva i deprivacije, Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD). Europska komisija, Luxembourg 2016., str. 5, Dostupno na <http://www.fead.hr/wp-content/uploads/2016/10/FEAD-brosura.pdf> [12. srpanj 2020.]

2. FOND EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE

Jedan od strateških ciljeva Europske unije je smanjenje siromaštva, a među alatima tog smanjenja se ističe, Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD). Ovaj fond je uspostavljen za razdoblje od 2014. do 2020. kao potpora aktivnostima država članica EU u pružanju materijalne pomoći najpotrebitijima.

„Cilj FEAD-a je pridonijeti ublažavanju najgorih oblika siromaštva u EU-u, doprinoseći postizanju cilja Strategije EU 2020. usmjerenom na smanjenje broja ljudi koji žive u siromaštvu ili u riziku od siromaštva za najmanje 20 milijuna. Pomažući skupinama u društvu koje su u najtežem položaju, FEAD ujedno doprinosi jačanju socijalne kohezije. FEAD je posebno usmjeren na najgore oblike siromaštva poput beskućništva, dječjeg siromaštva i nedostatka hrane.“⁴

U programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine Fond europske pomoći za najpotrebitije raspolaže s 3.8 milijarde eura tj. 4.5 milijardi ako uračunamo nacionalno sufinanciranje država članica. Zbog svoje komplementarnosti s Europskim socijalnim fondom (koja se navodi i u Operativnom programu za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje od 2014. do 2020. godine⁵), u slijedećem proračunskom razdoblju (od 2021. do 2027. godine), FEAD će se spojiti s ESF-om u ESF+. Ovo spajanje bi trebalo doprinijeti kvalitetnijoj kombinaciji distribucije hrane i materijalne pomoći s mjerama socijalne uključenosti. U trenutnom proračunskom razdoblju FEAD se fokusira na ispunjavanje najosnovnijih životnih potreba, a nakon ispunjenja tih potreba, uključuje se ESF, podupiranjem uključenja na tržište rada.

Svaka država članica može koristiti sredstva iz fonda sukladno vlastitim potrebama. Osnovna podjela vrsta pomoći je na: potporu u hrani; osnovnu materijalnu pomoć; hranu i osnovnu materijalnu pomoć; operativne programe socijalne uključenosti. Odabir raznih država članica je vidljiv na Slici 1. Način implementacije FEAD-a i nacionalnu strategiju svaka država članica objavljuje u Operativnom programu.

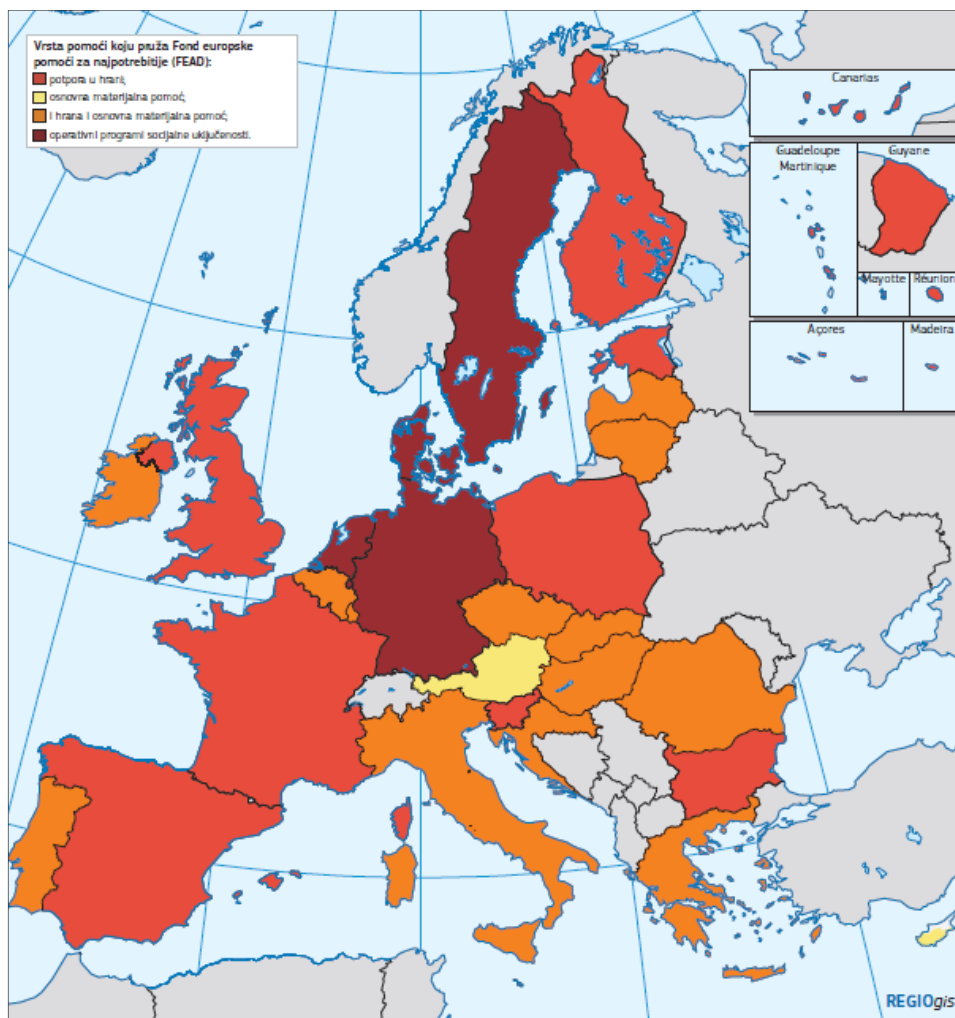
⁴ Upute za prijavitelje. Otvoreni trajni Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći – faza III“. Str. 7 Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 2020. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2020/03/Upute-za-prijavitelje.pdf> [01.06.2020.]

⁵ Operativni program za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. - 2020., Republika Hrvatska, Zagreb 2014. , Dostupno na <http://www.fead.hr/wp-content/uploads/2016/10/OPERATIVNI-PROGRAM-ZA-HRANU-I-OSNOVNNU-MATERIJALNU-POMO%C4%86-za-razdoblje-od-2014-do-2020.g.-HRV..pdf> [14. srpanj 2020.]

U Republici Hrvatskoj Fond europske pomoći za najpotrebitije raspolaže s 43.092.930,00 eura od kojeg iznosa je 6.463.940,00 eura nacionalnog sufinanciranja. Nacionalna strategija implementiranja FEAD-a je opisana unutar Operativnog programa za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje od 2014. do 2020. godine. „Sudjelovanje država članica u programu je obvezno, a model upravljanja počiva na višerazinskom pristupu. Države članice moraju pripremiti nacionalne operativne programe (OP) koji ilustriraju domaću strategiju za provedbu Fonda tijekom razdoblja 2014-2020. Mogu se odlučiti za dvije različite vrste operativnih programa: OP I - koji obuhvaća prvenstveno pomoć u hrani i osnovnu materijalnu pomoć, dopunjen mjerama socijalne uključenosti; i OP II - posvećen samostalnim mjerama socijalne uključenosti. “⁶ Slika 2 prikazuje vrstu pomoći iz Fonda europske pomoći za najpotrebitije za koju su se opredijelile države članice EU⁷.

⁶ Bauböck, Rainer [et al.], 'prev.' autor: Debating European Citizenship. str. 263, Springer Nature Switzerland AG, Cham, Švicarska 2018.

⁷ Izvor: Izlazak iz začaranog kruga siromaštva i deprivacije, Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD). Europska komisija, Luxembourg 2016., str. 10, Dostupno na <http://www.fead.hr/wp-content/uploads/2016/10/FEAD-brosura.pdf> [12. srpanj 2020.]

Slika 2. Vrsta pomoći koju pruža Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD)

FEAD pruža mogućnost prilagodbe vrste pomoći lokalnim uvjetima. Vidljivo je da su se razvijenije zemlje više usredotočile na aktivnosti za postizanje socijalne uključenosti, a manje razvijene zemlje su koristile sve mogućnosti fonda (Potpora u hrani, materijalna pomoć i aktivnosti za postizanje socijalne uključenosti).

2.1 POZIV NA DOSTAVU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 03. ožujka 2020. godine objavilo je otvoreni trajni poziv na dostavu projektnih prijedloga „Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći- faza III“, koji će se financirati u okviru Operativnog programa za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje od 2014. do 2020. godine iz Fonda europske pomoći za najpotrebitije. Ukupni raspoloživi iznos je bio 45.000.000,00 kn.

Ovo je, kako samo ime kaže, treći poziv za prijavu projekata u ovom proračunskom razdoblju. Prvi poziv je bio objavljen 21. srpnja 2016 u iznosu od 34.476.000,00 kn. Drugi poziv je bio objavljen 07. studenoga 2017. godine u iznosu od 49.000.000,00 kn.

Prihvatljivi prijavitelji i partneri u okviru drugog poziva su bile neprofitne pravne osobe kojima je nadležni ured izdao rješenje kojim se odobrava stalno prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći. Fond europske pomoći za najpotrebitije je koncipiran na način da izravnu pomoć pružaju organizacije civilnog društva, koje najbolje poznaju stanje na terenu. Kroz Fond je financirana prvenstveno humanitarna pomoć u obliku hrane i materijalne pomoći, a troškovi administracije, distribucije i skladištenja su po drugom i trećem Pozivu procijenjeni na 5% ukupnog iznosa sredstava. Taj iznos često nije dovoljan za pokrivanje svih troškova povezanih s projektom, pa projekt ne bi bio moguć bez angažmana volontera koji pomažu u distribuciji pomoći. Vrijednost poziva je kasnije modificirana, pa je ukupni iznos pružene pomoći povećan.

„U srpnju 2016. godine objavljen je prvi poziv u okviru kojeg je financirano 35 projekata ukupne vrijednosti od 86.446.150,00 kn koje je provodilo 13 humanitarnih organizacija kao korisnika (13 projekata se odnosilo na materijalnu deprivaciju 1, 11 projekata na materijalnu deprivaciju 2, a ukupno 11 projekata je uključivalo tehničku pomoć). Kroz navedene projekte osigurana je pomoć u hrani za 190 386 korisnika te pomoć u osnovnoj materijalnoj pomoći za 92 954 korisnika diljem Hrvatske. U studenome 2017. godine, objavljena je druga faza poziva (odnosno drugi poziv) u okviru kojeg je ugovoreno ukupno 19 projekata u ukupnom iznosu od 76.863.309,17 kuna. Kroz financirane projekte diljem Hrvatske je pomoć u hrani primilo 96.875 korisnika, a pomoć u osnovnoj materijalnoj pomoći je primilo 94 507 korisnika.“ (Upute za prijavitelje, 2020., ibidem.: 8).

2.2 POTREBA I STRATEGIJA

Fond europske pomoći za najpotrebitije je uspostavljen za razdoblje od 2014. do 2020. godine, s ciljem ublažavanja najgorih oblika siromaštva u EU-u. Konkretna je namjera smanjiti broj ljudi u riziku od siromaštva za najmanje 20 milijuna ljudi na razini Europske unije. Republika Hrvatska si je za isto razdoblje postavila cilj smanjenja broja osoba u riziku od siromaštva za 150 000 osoba.

„Republika Hrvatska je u skladu s ciljem iz Strategije Europa 2020. i ciljem iz Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. – 2020.), postigla cilj koji se odnosi na smanjenje broja osoba u riziku od siromaštva za 150.000 osoba. Unatoč tome,

prema Izvješću Europske komisije za Hrvatsku za 2019. godinu, postotak građana izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti je još uvijek iznad prosjeka EU te je ograničen utjecaj socijalnih naknada na smanjenje siromaštva. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, stopa rizika od siromaštva smanjila se s 20% koliko je iznosila u 2015. godini, na 19,4% u 2018. godini (privremeni podaci), no unatoč tome i nadalje je iznad prosjeka EU koji je za 2017. godinu iznosio 16,9%.“ (Upute za prijavitelje, 2020., ibidem.: 7-8).

Situacija se popravlja i na razini Europske unije i u Republici Hrvatskoj. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS), stopa rizika od siromaštva, nakon socijalnih transfera, je u 2014. godini u Hrvatskoj iznosila 19,4%, a u EU-28 17,2%. U 2015. godini stopa u Hrvatskoj je iznosila 20%, a u EU-28 17,3%. U 2016. godini, stopa rizika od siromaštva pada na 19,9%, u Hrvatskoj, a u EU ostaje na istoj razini.

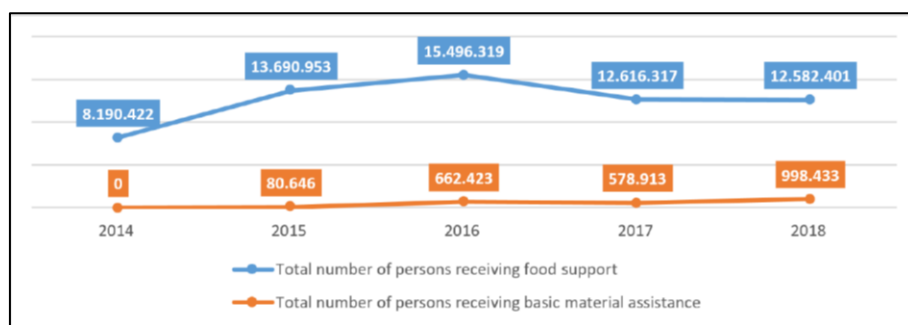
„Borba protiv siromaštva definirana je brojnim međunarodnim i EU dokumentima poput Milenijske deklaracije Opće skupštine UN-a, Milenijskih ciljeva razvoja Ujedinjenih naroda, Europske socijalne povelje - koja posebno ističe pravo na zaštitu od siromaštva i socijalne isključenosti, kao jednog od temeljnih građanskih prava. Ključni strateški EU dokumenti važni za suzbijanje siromaštva jesu i Strategija Europa 2020., Europska platforma za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti te Socijalni investicijski paket. Brojni nacionalni dokumenti kao što su to Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. – 2020.) i Program Vlade Republike Hrvatske za mandat 2016. – 2020. također ističu važnost borbe protiv siromaštva.“ (Upute za prijavitelje, 2020., ibidem.:7).

„...svaka država članica u dogovoru s Europskom komisijom priprema nacionalni strateški referentni okvir (*National Strategic Reference Framework*) koji je konzistentan strateškim načelima kohezije na razini Zajednice. Taj dokument definira razvojnu strategiju pojedine države i sadržava listu operativnih programa (*Operational Programmes*) koje država namjerava implementirati. Operativni programi sadržavaju prioritete država članica i/ili regija s predloženim projektima za koje će se tražiti (su) financiranje EU.“⁸ Osnovni strateški dokument kojim je definirano korištenje i provedba Fonda europske pomoći za najpotrebitije u Republici Hrvatskoj je Operativni program za hranu i i/ili osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. – 2020.⁹ Njime su definirane dvije vrste deprivacije, MD1 - Nedostatak hrane i MD2 -

⁸Vojnović Marija, Strukturni fondovi Europske unije i IPA – Instrument pretprijetne pomoći, Hrvatska i komparativna javna uprava, vol.8, br. 2, str. 375, 2008. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/135576>. [24.08.2020.]

⁹ Operativni program za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. - 2020., Republika Hrvatska, Zagreb 2014. , Dostupno na <http://www.fead.hr/wp-content/uploads/2016/10/OPERATIVNI-PROGRAM-ZA->

Nedostatak osnovne materijalna pomoći. U Operativnom programu su postavljeni i okviri za rješavanje ova dva tipa deprivacije (MD1 i MD2). Nedostatak hrane partnerske organizacije rješavaju dijeljenjem paketa hrane i dostavom toplih obroka. Hrana se nabavlja putem javne nabave i prikupljanjem donacija. S podjelom donacija u hrani izravno su bile povezane i aktivnosti podizanja svijesti kao npr. kampanje za podizanje svijesti građana o doniranju hrane i sprječavanju bacanja hrane u cilju povećanja količina donacija u hrani za najpotrebitije. Nedostatak osnovne materijalne pomoći se također rješava kroz javnu nabavu i prikupljanje donacije, te podjelu nabavljene pomoći. Materijalna pomoć se sastoji od odjeće, higijenskih proizvoda, školskog pribora i dr. Uz podjelu paketa pomoći se provode i popratne mjere u obliku savjetovanja o različitim temama, kao što su zdravstvena skrb, osobna higijena, financijska pismenost itd. Grafikon 1 prikazuje ukupan broj osoba koje su primile pomoć iz Fonda europske pomoći za najpotrebitije na razini Europske unije¹⁰.

Grafikon 1. Broj osoba koje su primile pomoć u obliku hrane ili materijalne pomoći

Vidljivo je da je veći broj ljudi primio pomoć u obliku hrane (MD1), nego osnovne materijalne pomoći (MD2). Razlog tome je u odabiru zemalja članica, koju vrstu pomoći će pružiti iz fonda. Očito je nedostatak hrane određen kao prioritet, nad nedostatkom higijenskih potrepština i školske opreme.

„Sam FEAD, pa tako i OP, kao osnovni strateški dokument za FEAD, izdvajaju posebno teške oblike siromaštva, a to su dječje siromaštvo, beskućništvo te nedostatak hrane. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, stopa rizika od siromaštva za djecu i mlade mlađe od 18 godina je u 2014. godini iznosila 21,1%, u 2015. godini 20,9%, a u 2016. godini je iznosila 20,7%. U 2018. godini stopa se smanjila na 19,7%. Kroz provedbu projekata financiranih u okviru FEAD

HRANU-I-OSNOVNU-MATERIJALNU-POMOĆ ZA NAJPO TREBITIJE OD 2014. DO 2020. GODINE [14. srpanj 2020.]

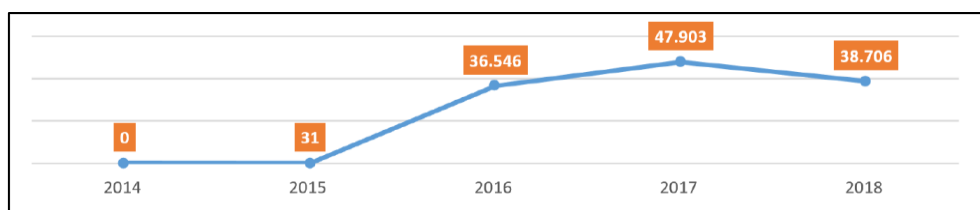
¹⁰ Izvor: Fund for European aid to the most deprived (Fead) key facts and figures, European Union, 2020., str. 2, Dostupno na: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22709&langId=en> [01.06.2020.]

poziva iz 2016. godine, od ukupno 120.910 korisnika u okviru MD1 i MD2, bilo je 20.733 djece u dobi do 15 godina primatelja MD1, te 6.221 djece u dobi do 15 godina primatelja MD2. Udio djece u ukupnom broju korisnika pomoći iz posljednja dva poziva je 19,93 % od ukupnog broja primatelja hrane, a od ukupnog broja korisnika koji su primili pomoć u osnovnoj materijalnoj pomoći njih 31,42% su djeca u dobi do 15 godina.

Problem beskućnika, kod nas nije toliko izražen kao u nekim drugim europskim zemljama. Njihov broj je po službenim podacima godinama iznosio oko 400. Nažalost 2018. godine je došlo do povećanja, prema podacima MDOMSP-a, na dan 31.12.2018. godine u centrima za socijalnu skrb diljem Hrvatske registriran je 493 beskućnika, no procjenjuje se da je realni broj 2-3 puta veći od službenog broja. Kroz provedbu projekata financiranih u okviru FEAD poziva iz 2016. godine, od ukupno 120 910 korisnika u okviru MD1 i MD2, bilo je 679 beskućnika primatelja MD1, te 493 beskućnika primatelja MD2. U dva dosadašnja poziva udio beskućnika u ukupnom broju korisnika pomoći u obliku hrane je 0,39%, a primatelja osnovne materijalne pomoći 0,49%.“ (Upute za prijavitelje, 2020., ibidem.:8)

Kroz dosadašnje pozive je omogućeno i financiranje popratnih mjera, koje se, uz podjelu hrane i/ili osnovne materijalne pomoći, dodatno pružaju kako bi se ublažila socijalna isključenost i/ili siromaštvo. One su, za razliku od pružanja izravne materijalne pomoći i/ili podjele hrane, usredotočene na otklanjanje uzroka, a ne posljedica siromaštva. „Popratne mjere podupiru socijalnu integraciju krajnjih primatelja pomoći na način koji dodatno osnažuje i koji je održiviji. One se mogu odnositi na informiranje o nadležnim socijalnim, zdravstvenim, administrativnim i obrazovnim službama, na psihološku i terapijsku podršku te na individualno savjetovanje za osobnu higijenu i drugo. Također se mogu odnositi na mjere povezane s hranom i prehranom poput savjeta za pripremu i skladištenje hrane, za upravljanje kućnim proračunom uključujući i problem izdvajanja sredstava za elektronske usluge na štetu egzistencijalnih potreba, za financijsku pismenost, za usluge posredovanja za dužnike, za obrazovne aktivnosti za promicanje zdrave prehrane, za savjete o načinu smanjenja rasipanja hrane, za kuharske radionice i drugo.“ (Upute za prijavitelje, 2020., ibidem.:9) Grafikon 2. prikazuje broj osoba koje su primile samo nematerijalnu pomoć kroz programe socijalne inkluzije¹¹.

¹¹ Izvor: Fund for European aid to the most deprived (Fead) key facts and figures, European Union, 2020., str. 2, Dostupno na: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22709&langId=en> [01.06.2020.]

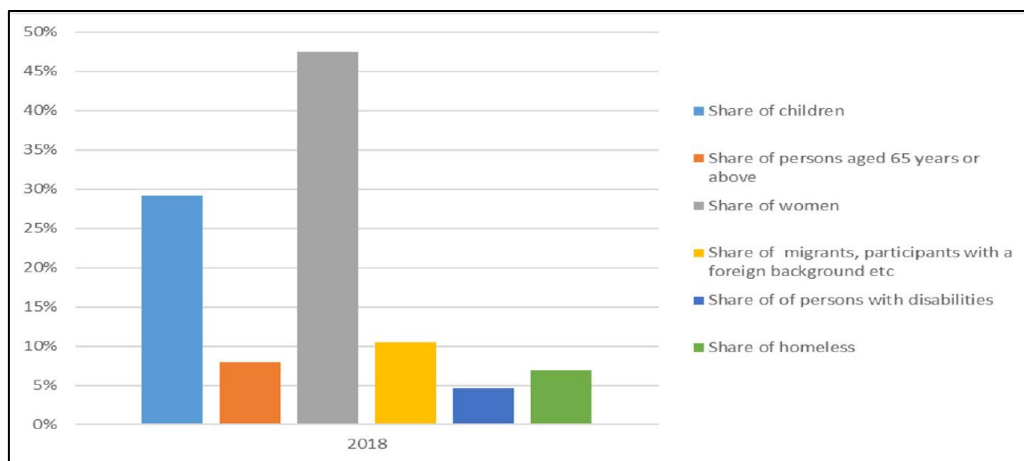
Grafikon 2. Broj osoba koje su primile pomoć u obliku socijalnog uključanja

Na samo ovaj oblik pomoći su se odlučile samo četiri Europske zemlje (Danska, Nizozemska, Njemačka i Švedska), što je vidljivo i iz Slike 2. Republika Hrvatska se odlučila prvenstveno za pomoć u obliku hrane i materijalnih sredstava, ali u sklopu Poziva su uključene i navedene popratne mjere.

Jedan od ciljeva ovih Poziva bio je osigurana sredstva usmjeriti obuhvatu većeg broja korisnika koji su u potrebi putem postojećih humanitarnih organizacija. „Cilj je pružiti pomoć i onim osobama koje su inače izvan dosega zbog nedovoljne zemljopisne pokrivenosti, kriterija odabira, primjenjivanja određenih dohodovnih cenzusa, neprimanja osobnih dohodaka za vrijeme radnog odnosa, beskućništva i drugo.“¹² (Upute za prijavitelje, 2020., ibidem.:9) Državna administracija se mora držati strogih pravila za pružanje pomoći, koja zbog svoje rigidnosti ograničavaju broj mogućih korisnika pomoći. Kroz ovaj projekt je omogućeno pružanje pomoći ljudima koji za nekoliko kuna prelaze državni cenzus ili se nalaze u situaciji koju zakon nije predvidio, a humanitarne organizacije ju uviđaju na terenu. Na ovaj način se daje veća sloboda za rješavanje problema koji su možda samo lokalnog karaktera. Grafikon 3. prikazuje postotni udio raznih skupina u projektu FEAD na razini Europske unije.¹³

¹² Upute za prijavitelje. Otvoreni trajni Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći – faza II“. Str. 9 Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 2017. Dostupno na: https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/natjecaji/ublazavanje-siromastva-pruzanjem-pomoci-najpotrebitijim-osobama-podjelom-hrane-i-ili-osnovne-materijalne-pomoci---faza-ii-2677/01-UZP_07_11_2017_final.pdf [01.06.2020.]

¹³ Izvor: Fund for European aid to the most deprived (Fead) key facts and figures, European Union, 2020., str. 3, Dostupno na: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22709&langId=en> [01.06.2020.]

Grafikon 3. Profil krajnjih korisnika

Iz Grafikona 4 je vidljivo da je u projektu Gradskog društva Crvenog križa Valpovo udio djece bio 21%, što je značajno manje nego 29% djece koja su primila pomoć na razini Europske unije, što je vidljivo u Grafikonu 3. Najznačajnija razlika je u udjelu starijih osoba, kojih je na našem području bilo 22% naprama Europskih 8%. Migranata je na razini EU bilo 10%, a beskućnika 7%, dok u našem projektu te skupine nisu bile zastupljene. Razlika u zastupljenosti žena je minimalna s Europskih nešto manje od 50% uspoređenih s naših 52%.

Kroz Poziv je omogućeno i korištenje tehničke pomoći s ciljem jačanja administrativnih i tehničkih kapaciteta humanitarnih organizacija uključenih u projekt. Odobreno je korištenje najviše 4% odobrenih sredstava za ovu potrebu. Kroz tehničku pomoć je omogućeno stručno usavršavanje zaposlenika, nabava vozila, informatičke opreme itd. Svakom je prijavitelju ostavljena mogućnost definiranja vlastitih potreba i prijave istih za financiranje. U slučaju opravdanosti potrebe i pridonosenja prijavljene potrebe provedbi aktivnosti projekta, ista se financira iz sredstava projekta.

2.3 CILJEVI POZIVA NA DOSTAVU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA

Cilj poziva je definiran u uputama za prijavitelje. On je proizašao iz Operativnog programa za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. - 2020. i samim time istovjetan generalnom cilju FEAD-a. Na ovaj način se osigurava provođenje zajedničkih ciljeva Europske unije na lokalnoj razini.

„Cilj ovog Poziva je bio doprinijeti ublažavanju najgorih oblika siromaštva, pružanjem nefinancijske pomoći najpotrebitijim osobama (hrane i/ili osnovne materijalne pomoći) te

pružanjem popratnih mjera koje će doprinijeti boljem socijalnom uključivanju najpotrebitijih osoba.

Ciljne skupine ovog Poziva su bili samci i kućanstva koja žive u siromaštvu ili su u riziku od siromaštva i definirani su kao najpotrebitiji prema kriterijima partnerske organizacije za primanje hrane i/ili osnovne materijalne pomoći.“ (Upute za prijavitelje, 2020: 7-8).

GDCK Valpovo je navedene ciljeve ispunjavalo kroz provedbu dva projekta. Fokus je bio na socijalno ugroženim osobama, kroz preporuku CZSS-a (Centra za socijalnu skrb) Valpovo i starijim i nemoćnim osobama. Na području Valpovštine tijekom provedbe ta dva projekta nije bilo prijavljenih beskućnika.

3. ZAJEDNIČKI POKAZATELJI

Praćenje provedbe sastavni je dio programskog ciklusa. U svrhu izvještavanja o napretku rezultata ostvarenih u provedbi, sustav praćenja usklađen je na programskoj i projektnoj razini kako bi se prikupljeni podaci mogli obraditi.

Partnerska organizacija koja provodi projekt je imala obvezu prikupljati podatke o Zajedničkim pokazateljima ostvarenja i rezultata te o njima redovito izvješćivati.

Zajednički pokazatelji o kojima partnerska organizacija izvještava su pokazatelji podijeljene pomoći u hrani (količina i vrsta podijeljene hrane), pokazatelji podijeljene materijalne pomoći (vrijednost i vrsta podijeljene pomoći) i demografski pokazatelji.

3.1 POKAZATELJI OSTVARENJA ZA PODIJELJENU POMOĆ U HRANI

Prilikom predaje svakog zahtjeva za nadoknadu sredstava potrebno je izvijestiti upravljačko tijelo o ostvarenim rezultatima, po svakoj kategoriji podijeljene hrane. Izvještaj se predaje u standardiziranoj tablici, s time da postoji mogućnost dodavanja kategorije, u slučaju da navedena hrana nije obuhvaćena postojećim kategorijama. Pokazatelji elementa Materijalna deprivacija tipa 1 su:

- a) Količina voća i povrća – u tonama,
- b) Količina mesa, jaja, ribe, morskih plodova – u tonama,
- c) Količina brašna, kruha, krumpira, riže i drugih škrobnih proizvoda – u tonama,
- d) Količina šećera – u tonama,
- e) Količina mliječnih proizvoda – u tonama,
- f) Količina masti, ulja – u tonama,
- g) Količina gotove i druge hrane (koja ne spada u prethodno navedene kategorije) –navodi se vrsta hrane – u tonama,
- h) Ukupna količina podijeljene pomoći u hrani od toga: – u tonama,
 - h1 Hrana za koju su iz projekta plaćeni samo prijevoz, podjela i skladištenje – u tonama,
 - h2 Prehrambeni proizvoda sufinanciranih iz FEAD-a – tone, ukupna količina hrane koju je podijelila partnerska organizacija – u tonama – procjena,
- i) Ukupan broj podijeljenih obroka koji se djelomično ili u cijelosti financiraju iz projekta – procjena broja,

- j) Ukupan broj podijeljenih paketa s hranom koji se djelomično ili u cijelosti financiraju iz projekta – procjena broja.

Potrebno je zbirno prikazati svu podijeljenu hranu. Pri provedbi projekta je u ovom slučaju došlo do potrebe računske procjene podijeljene hrane zbog kuhanih obroka. Iako se kuhani obroci prikazuju pod točkom i, po broju obroka, potrebno je prikazati i sve sastojke koji su iskorišteni za pripremu obroka po točkama a do g. S obzirom da GDCK Valpovo redovno dostavlja kuhane obroke i korisnicima Pomoći u kući i svojim članovima koji plaćaju obroke, potrebno je bilo procijeniti koliko je sastojaka bilo utrošeno na 100 obroka financiranih iz projekta FEAD. Obroci su bili isti, pa je po prosječnom odnosu broja korisnika između tri kategorije (broj svakodnevno varira, jer korisnici znaju otkazati obrok ako nisu kod kuće zbog raznih razloga) izračunato da je utrošak namirnica za projekt FEAD 33% od ukupne količine.

3.2 POKAZATELJI OSTVARENJA ZA PODIJELJENU MATERIJALNU POMOĆ

Za osnovnu materijalnu pomoć u sklopu elementa Materijalne deprivacije tipa 2 potrebno je izvještavati samo o vrijednosti podijeljene robe u kunama. Za sve kategorije podijeljene pomoći (npr. školske torbe, kuhinjska oprema...) se samo u tablici označava dali je pomoć podijeljena sa da ili ne.

- a) Ukupna novčana vrijednost podijeljene robe izražena u kunama,
 - a1 Ukupna novčana vrijednost robe za djecu izražena u kunama,
 - a2 Ukupna novčana vrijednost robe za beskućnike izražena u kunama,
 - a3 Ukupna novčana vrijednost robe za druge ciljne skupine izražena u kunama,
- b) Popis najvažnijih kategorija robe podijeljene djeci - kategorije se navode s „da“ ili „ne“
 - b1 Oprema za novorođenčad,
 - b2 Školske torbe,
 - b3 Pisaći pribor, bilježnice, olovke, oprema za likovni odgoj i ostala školska oprema (ne uključuje odjeću),
 - b4 Sportska oprema (sportska obuća, dresovi, kupaći kostimi...),
 - b5 Ostale kategorije,
- c) Popis najvažnijih kategorija robe podijeljene beskućnicima – kategorije se navode s „da“ ili „ne“
 - c1 Vreće za spavanje/pokrivači,
 - c2 Kuhinjska oprema (lonci, tave, pribor za jelo...),

- c3 Tekstil za domaćinstvo (ručnici, posteljina),
 - c4 Higijenski proizvodi (kutija prve pomoći, sapun, četkica za zube, britvica za jednokratnu uporabu...),
 - c5 Ostale kategorije – navode se,
- d) Popis najvažnijih kategorija robe podijeljene ostalim ciljnim skupinama – navode se (kategorije).

GDCK Valpovo je kroz svoj projekt „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“, obuhvatilo samo školsku opremu za djecu i pakete higijene za korisnike. Na području Valpovštine nema prijavljenih beskućnika, pa je ta vrsta pomoći izostavljena.

3.3 POKAZATELJI REZULTATA ZA PODIJELJENU POMOĆ

Po uputama za prijavitelje određena demografska i socijalna obilježja su u direktnoj vezi sa siromaštvom: spol, dob, ekonomska aktivnost i slično. Sukladno tome izdvojene su četiri velike skupine koje se nalaze u najvećem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj: 1. djeca i mladi, 2. starije osobe i umirovljenici, 3. nezaposlene osobe, 4. osobe s invaliditetom.

Demografski pokazatelji:

- a) Ukupan broj osoba koje primaju pomoć u hrani od toga: - broj m / ž
 - a1 Broj djece u dobi od 15 godina ili manje,
 - a2 Broj osoba u dobi od 65 godina ili više,
 - a3 Broj žena,
 - a4 Broj migranata, sudionika stranog podrijetla, pripadnika manjina (uključujući marginalizirane zajednice poput romske zajednice),
 - a5 Broj osoba s invaliditetom,
 - a6 Broj beskućnika.

Isti pokazatelji se nalaze u MD1 i MD2, tj. Prikazuje se broj osoba kojima je podijeljena hrana i broj osoba kojima je podijeljena materijalna pomoć. Svaka osoba broji se ili procjenjuje samo jedanput, što je razvidno drukčije od broja obroka, jer jedna osoba može primiti jedan obrok ili više njih. O istoj osobi može se izvještavati kroz nekoliko kategorija, s obzirom da kategorije nisu isključive (npr. osoba u dobi od 65 godina može ujedno biti i osoba s invaliditetom).

4. PROJEKT CRVENOG KRIŽA VALPOVO

4.1 RAD GRADSKOG DRUŠTVA CRVENOG KRIŽA VALPOVO

Gradsko društvo Crvenog križa Valpovo (GDCK Valpovo) djeluje od 1880. godine, a utemeljili su ga grof Rudolf Normann-Ehrenfelška st., Općinsko poglavarstvo Valpovo, Hrvatska seljačka zadruga i Obrtni zbor Valpovo. Prvotni naziv je bio Hrvatsko patriotsko pripomoćno društvo za potporu ranjenicima, vojnih udovica i siročadi. Od tada društvo djeluje kao javno, provodeći aktivnosti od općeg društvenog značaja i brige o najosjetljivijim kategorijama građana. Od osnutka RH društvo je registrirano kao udruga koja, osim što provodi javnu djelatnost propisanu zakonom, razvija i socijalne usluge u zajednici sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi¹⁴: organiziranje dostave kuhanih obroka, pomoć u kući i poludnevni boravak za starije, rad s mladima na izvršenju odgojnih mjera i kazni te humanitarna pomoć.

Udruga broji 18 zaposlenika, (ravnateljica, dvije računovotkinje, tri administratora-voditelja projekata, voditeljica Programa Pomoć u kući, 2 gerontodomačice, pomoćni radnik, voditeljica projekta Dnevni boravak za starije osobe, kuhari i pomoćno osoblje). Četvero zaposlenika posjeduje važeći certifikat u području javne nabave. GDCK Valpovo raspolaže vlastitim prostorom od 614 m², četiri vozila, 8 računala, ostalom opremom i imovinom potrebnom za rad.

Od 1995. g. GDCK Valpovo provodilo je program Pomoć u kući za starije osobe „Home Care“ financiran od strane Međunarodne federacije društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca (IFRC), Međunarodnog odbora Crvenog križa (ICRC), Ureda Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR-a) i Hrvatskog Crvenog križa (HCK) kojem je GDCK Valpovo bio regionalni centar za Valpovo, Vinkovce, Županju, Novu Gradišku, Slatinu i Beli Manastir. Na programu je radilo 80 volontera koji su vodili brigu o 428 osoba. Od 2008. program financiraju nadležna Ministarstva RH i jedinice lokalne samouprave (JLRS). Program kontinuirano i danas obuhvaća 140 starijih osoba kojima se pružaju usluge pomoći u kući i svakodnevno dostavlja kuhani obrok. Od 01.10.2011. pokrenut je Dnevni boravak za starije osobe kojim se redovito koristi preko 50 osoba, a projekt je održiv kroz potporu Grada Valpova i Ministarstva za demografiju, mlade i socijalnu politiku (MDOMSP).

¹⁴ Zakon o socijalnoj skrbi, NN 157/2013, Hrvatski sabor, 2013. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_157_3289.html [27.05.2020]

Od 30.9.2016. do 29.09.2017. GDCK Valpovo bilo je partner u projektu „Humanitarni paket za Slavoniju 1“ u vrijednosti od 8,3 mil kuna koji je odobren od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (MDOMSP) u sklopu FEAD-a. Od 22.07.2018. godine GDCK Valpovo provodi projekt „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“ u vrijednosti od 4.277.915,08 HRK, koji se financira iz istog fonda.

Od 28.12.2017. godine GDCK Valpovo provodi projekt „Pomozi sebi, pomažući drugima – Crveni križ Valpovo“ u iznosu od 3.072.960,11 kn kroz poziv za dodjelu bespovratnih sredstava „Zaželi – Program zapošljavanja žena“ Europskog socijalnog fonda iz Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Prijavljeni partneri su CZSS Valpovo, HZZ, te Udruga Zvono Belišće. Projekt je odobren i ugovoren 28.12.2017. čime počinje njegova implementacija, tijekom 2018. godine. Provedbena tijela su Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, te Hrvatski zavod za zapošljavanje. Svrha projekta je ublažiti posljedice nezaposlenosti i doprinijeti smanjenju rizika od siromaštva 15 teže zapošljivih žena, te potaknuti socijalnu uključenost i povećati razinu kvalitete života 75 krajnjih korisnika na području Valpovštine.

Od 03.09.2018. godine GDCK Valpovo provodi projekt „Učim, radim... više vrijedim...“ u vrijednosti od 1.441.555,68 HRK. Projektom je osigurano jačanje stručnih znanja nezaposlenih osoba pripadnika marginaliziranih skupina: osoba romske nacionalne manjine, mladih osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi, osoba s invaliditetom i korisnika prava na zajamčenu minimalnu naknadu kroz provedbu programa obrazovanja odraslih koji imaju individualiziran pristup polaznicima.

4.2 SOCIJALNA SITUACIJA U VALPOVŠTINI

Valpovština se nalazi u Osječko-baranjskoj županiji i obuhvaća 27 naselja u 2 općine (Petrijevi i Bizovac) i 2 grada (Belišće i Valpovo). Visoka nezaposlenost u još nepovoljniji položaj stavlja marginalizirane skupine od kojih se u Valpovštini posebno ističu pripadnici romske nacionalne manjine, mlade osobe bez odgovarajuće roditeljske skrbi i općenito korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu. Osječko-baranjska županija ima najveći apsolutni broj osoba korisnika prava na ZMN, a sama Valpovština prema našim zadnjim evidencijama broji 1.642 korisnika. Jedna od većih grupacija korisnika ZMN-a su upravo pripadnici romske nacionalne manjine čija se zajednica nalazi u Bistrincima, naselju na sjevernom perifernom dijelu Valpovštine te u samom Valpovu.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ¹⁵ 30. studenog 2019. godine Osječko-baranjska županija imala je procijenjenu stopu registrirane nezaposlenosti u studenom 2019. godine od 15,1% (12,1% kod muške, a 18,3% kod ženske populacije) naspram stopi od 16,8% u studenom 2018. godine. Prema istom izvoru, procijenjena stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj je 7,6%.

Teritorijalno projekt obuhvaća područje Osječko-baranjske županije s indeksom razvijenosti ispod 75% prosjeka RH (OBŽ pripada u II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave). Općine Bizovac i Petrijevci se nalaze u III. skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave, a gradovi Valpovo i Belišće u IV. skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Navedeno područje jedno je od najsiromašnijih regija u Hrvatskoj ali i EU, s najvećim udjelom ruralnog područja u ukupnoj površini. Zbog velikih ruralnih površina s relativno malo stanovnika, veliki problem predstavlja skupi javni prijevoz iz manjih mjesta u urbane centre gdje je smješteno sjedište DCK kao i mali broj takvih linija dnevno. Zbog toga prijavitelj na tom području već tradicionalno vrši podjele pomoći na pet različitih lokacija.

Drugi dokaz visoke razine siromaštva projektnog područja, udio je korisnika ZMN u ukupnom stanovništvu kao jedan u najvećih u RH. Za Osječko-baranjsku županiju udio korisnika ZMN je 4,2% u odnosu na prosjek RH od 2,3%. Područje Valpovštine koje pokriva CZSS Valpovo je u još težem stanju jer na ukupan broj stanovnika od 29 765 dolazi 1 896 korisnika ZMN što iznosi 6,4%. Stvarno stanje vjerojatno je još lošije s obzirom da je broj korisnika noviji (podaci 2016. godine) od ukupnog broja stanovnika (popis stanovništva 2011. godine). S obzirom na iseljavanje koje pogađa ovaj kraj ukupan broj stanovnika je vjerojatno značajno smanjen, tako da je za pretpostaviti da je i postotni udio korisnika ZMN veći.

4.3 PRIJAVA PROJEKTA

GDCK Valpovo je 23. studenog 2017. godine prijavilo projekt pod nazivom „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“ u vrijednosti od 4.277.915,08 HRK, na poziv za

¹⁵ Hrvatski zavod za zapošljavanje, Zagreb, prosinac 2019. Mjesečni statistički bilten Dostupno na: https://www.hzz.hr/content/stats/1219/HZZ_stat_bilten_12_2019.pdf [3.12.2019.]

dodjelu bespovratnih sredstava FEAD - „Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći – faza II“, u okviru Fonda europske pomoći za najpotrebitije. Projekt je ugovoren 20. srpnja 2018. godine s rokom provedbe od godinu dana. Područje provedbe: Valpovština; gradovi Valpovo i Belišće te općine Petrijevci i Bizovac s pripadajućim naseljima.

U projektu je planiran i neformalni suradnik Matica umirovljenika Belišće koja bi pomagala u podjeli paketa korisnicima s područja Grada Belišća putem postojeće Socijalne samoposluge. Matica umirovljenika nije mogla biti formalni partner jer nije posjedovala kopiju Godišnjeg izvješća pravnih osoba o prikupljenoj i pruženoj humanitarnoj pomoći za 2016., 2015. i 2014. godinu.

Projektom je predviđeno 100 korisnika kuhanih obroka, 1 300 korisnika paketa hrane i paketa higijene, te 350 učenika osnovnih škola Valpovštine koji bi primili školsku opremu (školska torba, patike i 2 bijele majice).

Financiranjem popratnih mjera je osigurana kupovina manjeg dostavnog vozila, ali i osposobljavanje dvije osobe iz područja javne nabave.

4.4 KRITERIJI ODABIRA KRAJNJIH PRIMATELJA POMOĆI MD1

Prijavitelj projekta samostalno odabire kriterije po kojima identificira korisnike. Na taj način se fond koji djeluje na području cijele Europske unije najefikasnije može prilagoditi lokalnim uvjetima. Ti kriteriji naravno moraju imati nekakvo obrazloženje. Pri prijavi projekta je kao osnova preuzeta granica siromaštva po Hrvatskom zavodu za statistiku.

Korisnici paketa hrane, bili su:

1. Obitelji u riziku od siromaštva čiji prihod je manji od 1.100 kn po članu kućanstva – uvidom u dokumentaciju;
2. Pojedinci i obitelji koji su kriznim situacijama – nisu primili plaću iako su zaposleni, našli su se u iznenadnim teškim okolnostima, poput neplanskih iznenadnih dugova, iznenadnih bolesti i drugih nepredviđenih teških životnih situacija.

Prilikom provedbe prvog projekt je uočen problem pri definiranju korisnika. Uskim definiranjem kategorija (npr. korisnici zajamčene minimalne naknade) je došlo do isključivanja ljudi u potrebi koji su bili zaposleni, ali im prihodi nisu pokrivali osnovne troškove života. Da

bi se izbjegla situaciju u kojoj je potrebno odbiti ljude u potrebi, kategorije korisnika su opisane općenitije, pa je na terenu omogućena veća fleksibilnost u dijeljenju humanitarne pomoći. Potrebu za takvom fleksibilnošću je primijetio i Z. Šućur u svom radu: „Domaće i inozemne nevladine organizacije dale su važan doprinos u brizi za socijalnougrožene, ali su pomogle i brojnim nesiromašnim skupinama da zadrže pristojni životni standard (zahvaljujući fleksibilnim kriterijima pri dodjeli pomoći).“¹⁶ (Šućur, 2000: 257)

Korisnici kuhanih obroka su bili:

1. Umirovljenici od 60 godina života: samci s mirovinom do 2.000 kn i parovi s ukupnim primanjima do 2.500 kn – utvrđeno uvidom u dokumentaciju;
2. Socijalno ugrožene teško bolesne osobe čiji je prihod manji od 1.100 kn po članu kućanstva – utvrđeno uvidom u dokumentaciju i izlaskom na teren.

Kuhani obroci su predviđeni za 100 osoba kojima paketi hrane nisu od koristi jer si sami ne mogu pripremiti obrok. Starije i bolesne osobe su na ovaj način mogle ostati u svojim domovima i primati svakodnevno tople obroke.

4.5 KRITERIJI ODABIRA KRAJNJIH PRIMATELJA POMOĆI MD2

Korisnici paketa materijalne pomoći su pripadali istim kategorijama kao i korisnici paketa hrane. Nije bilo potrebe kreirati drugačije kategorije, ali zbog načina na koji je projekt raspisan, bilo je potrebno navesti ponovno iste kriterije. Jedina razlika je bila u dodatnoj kategoriji školske djece koja su dobila školske torbe i opremu za nastavu tjelesnog odgoja.

Školske torbe, školska oprema za tjelesni:

1. Školske torbe su nabavljene za 350 učenika/učenica – polaznika osnovne škole s područja Valpovštine.
2. Školska oprema za tjelesni odgoj je osigurana za 350 učenika/ca – polaznika osnovne škole s područja Valpovštine, a sastojala se od: 2 bijele majice i 1 patike.

¹⁶ Šućur Zoran, "Socijalna pomoć u Hrvatskoj: budući pravci razvoja", Revija za socijalnu politiku, vol.7, br. 3, str. 257, 2000. Dostupno na: <https://doi.org/10.3935/rsp.v7i3.240> [24.08.2020.]

Kategorije školske djece, koja mogu primiti pomoć, u samom projektu nisu strogo definirane, nego su djecu nakon početka projekta predlagale škole, tj. učitelji razredne nastave. Većina djece je dolazila iz obitelji korisnika zajamčene minimalne naknade.

5. PROVEDBA PROJEKTA

5.1 UBLAŽAVANJE MATERIJALNE DEPRIVACIJE TIPA 1

Projektom su predviđene dvije projektne aktivnosti unutar elementa projekta Ublažavanje materijalne deprivacije tipa 1 (MD1) – Nedostatak hrane, Priprema i dostava kuhanih obroka i Podjela paketa hrane.

Podijeljeno je preko 234 tone hrane čija je ukupna vrijednost 1.842.092,81 HRK. Ovim elementom projekta je ukupno obuhvaćen 1 841 korisnik, a detaljni se pregled nalazi u sljedećoj tablici¹⁷:

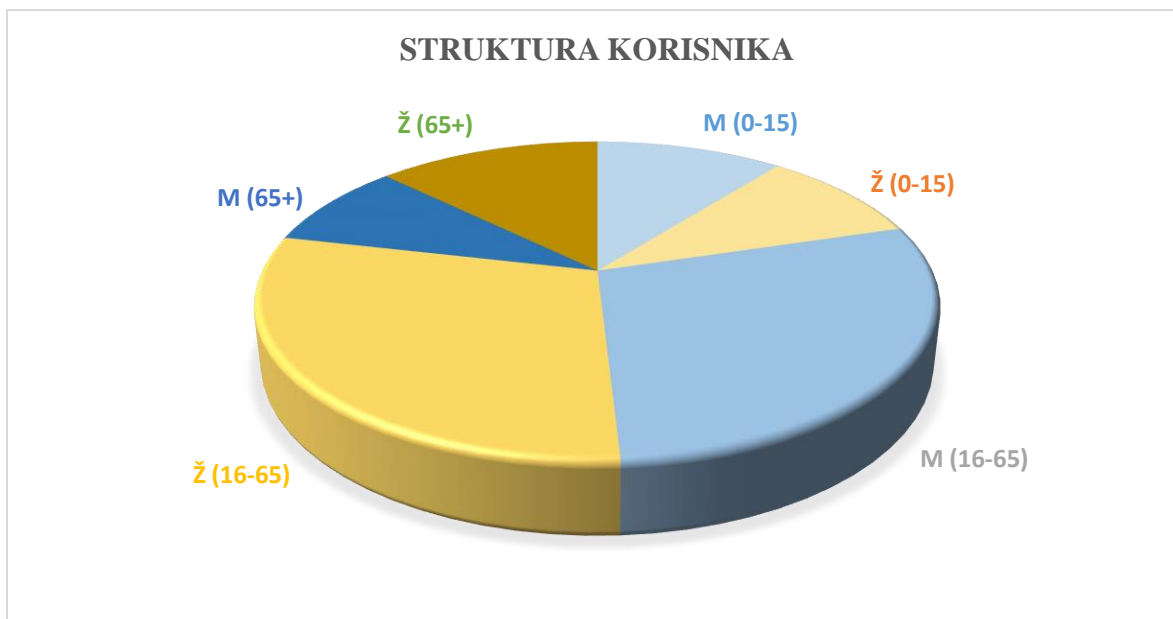
Tablica 1. Pokazatelji rezultata MD1

Pokazatelji rezultata za podijeljenu pomoć u hrani	Spol	Ukupna vrijednost završno izvješće
Ukupan broj osoba koje primaju pomoć u hrani	M	886
	Ž	955
Broj djece u dobi od 15 godina ili manje	M (0-15)	196
	Ž (0-15)	178
Broj osoba u dobi od 65 godina ili više	M(16-65)	530
	Ž (16-65)	543
Broj osoba u dobi od 65 godina ili više	M (65+)	160
	Ž (65+)	234

U tablici je vidljiv veći udio žena od muškaraca. Posebno je izražen udio starije populacije u projektu. To je posljedica demografske slike Republike Hrvatske i činjenice da se projekt provodi na ruralnom području, koje inače ima veći udio starije populacije. Postotno izraženi isti podaci se nalaze u Grafikonu 4¹⁸.

¹⁷ Izvor: autor

¹⁸ Izvor: autor

Grafikon 4. Struktura korisnika MD1

Usporedbom podataka iz grafikona 4 i grafikona 3, je vidljivo da je udio djece od 21% manji od udjela djece na razini Europske unije od 29%. Udio starijih osoba na našem području je veći od udjela na razini EU, 22% naprama 8%. „Sa 15,7% pučanstva starijeg od 65 godina Hrvatska spada među zemlje sa vrlo starim pučanstvom. Udio starijih u Hrvatskom stanovništvu stalno se povećava.“¹⁹.

5.1.1 PRIPREMA I DOSTAVA KUHANIH OBROKA

Prva aktivnost unutar elementa MD1 je bila priprema i dostava kuhanih obroka za 100 korisnika, odabranih sukladno prije navedenim kriterijima, koji nisu bili sami u mogućnosti pripremati si hranu.

S pripremom dokumentacije za provedbu postupka jednostavne nabave namirnica za kuhane obroke, krenulo se u kolovozu 2018. Na temelju Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave roba, radova i usluga te procedura zaprimanja i provjere računa i plaćanja po računima u Gradskom društvu Crvenog križa Valpovo, izrađeno je 16 poziva na prikupljanje ponuda.

Tijekom kolovoza i rujna 2018. godine provedeno je svih 16 postupaka u kojima je poziv upućen na najmanje tri adrese, odabrano je 16 gospodarskih subjekata s ekonomski

¹⁹ Havelka Mladen, Skrb za starije ljude u Hrvatskoj – potreba uvođenja novih modela, Društvena istraživanja, vol.12, br. 1-2 (63-64), str. 228, 2003. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/19548>. [23.08.2020.]

najpovoljnijom ponudom, odnosno, najnižom cijenom te su obaviješteni neuspjeli ponuditelji kod više od jedne pristigle ponude u kojima im je dostavljen Zapisnik o pregledu ponuda.

Sklopljeni su ugovori ukupne vrijednosti u iznosu od 814.711,39 kn.

GDCK Valpovo je od 05.11.2018 do 03. 04. 2019. provodilo redovitu pripremu kuhanih obroka i dostavu istih do 100 krajnjih korisnika. Ukupno je tijekom navedenog perioda podijeljeno 15.000 obroka.

Tijekom provedbe projekta Posredničko tijelo (PT) je donijelo odluku da postupak javne nabave nije proveden sukladno ZJN 2016. GDCK Valpovo je dobilo službenu odluku o financijskoj korekciji unutar Odobrenja Zahtjeva za nadoknadu sredstava br.2 od 19. travnja 2019. godine:

„Korisnik je za troškove stavke proračuna 1.1. Troškovi kupnje hrane – kuhani obroci proveo 16 bagatelnih nabava sa 16 različitih predmeta nabave za svaku grupu namirnica. Mišljenja smo da je Korisnik postupak nabave proveo protivno čl. 16., st. 3 Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16) te da je predmetna nabava trebala biti provedena na način da se predmet nabave – hrana, podijeli na grupe, obzirom da, prema stavci proračuna 1.1. Troškovi kupnje hrane – kuhani obroci, trošak iznosi 907.277,35 kn.

Obzirom da se Korisnik obvezao raskinuti ugovore s odabranim dobavljačima po provedenim nabavama te provesti novi postupak nabave u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, PT utvrđuje financijsku korekciju u iznosu od 25% iznosa nabavljene hrane iz stavke proračuna 1.1. Troškovi kupnje hrane – kuhani obroci. Prilikom određivanja financijske korekcije, uzeto je u obzir da je GDCK Valpovo tek 29. listopada 2018. zaprimio službeno mišljenje Ministarstva gospodarstva o obvezi postupanja i primjene Zakona o javnoj nabavi.“²⁰

Nakon uračunate korekcije ukupni iznos pokrivenih troškova namirnica iznosi 78.660,08 kn. Ako se na navedeni iznos doda 5% priznatih administrativnih troškova i isto toliko priznatih troškova popratnih mjera, ukupni iznos troškova pokrivenih projektom iznosi 86.526,08 kn.

Prema tome naplaćena cijena jednog dostavljenog obroka iznosi 5,77 kn. Ta cijena je značajno ispod prihvatljive i ne pokriva osnovne troškove pripreme i dostave hrane. Ako se kao referentnu cijenu prihvati ona koju plaća Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kroz program Pomoći u kući u iznosu od 20,00 kn²¹ za pripremu ili nabavu obroka i

²⁰ Izvor: Odobrenje Zahtjeva za nadoknadu sredstava br.2, 19. travnja 2019. URBROJ: 519-05-2-1-2/5-19-13

²¹ Izvor: ugovor URBROJ: 519-04-3-3/1-19-1, 10 siječnja 2019. između MDOMSP i GDCK Valpovo

14,00 kn za dostavu, što ukupno iznosi 34,00 kn, vidljiv je veliki nerazmjer u odnosu cijena. Kako je GDCK Valpovo isporučivalo obroke iste kvalitete korisnicima oba projekta zaključeno je da se priprema i dostava kuhanih obroka ne isplati i da je GDCK Valpovo na gubitku, te su slijedom toga i prekinute sve aktivnosti unutar ovog elementa projekta. U tablici 2 su prikazani korisnici kuhanih obroka, razvrstani po mjestu stanovanja tj. dostave obroka²².

Tablica 2. Korisnici kuhanih obroka po mjestu boravka

	Kuhani obroci	Korisnika	Početak	Kraj	Obroka	Ukupno
1	Belišće	6	05.11.2018	03.04.2019.	900	2850
2	Bistrinci	1	05.11.2018	03.04.2019.	150	
3	Bocanjevci	5	05.11.2018	03.04.2019.	750	
4	Tiborjanci	2	05.11.2018	03.04.2019.	300	
5	Veliškovci	2	05.11.2018	03.04.2019.	300	
6	Gat	3	05.11.2018	03.04.2019.	450	
7	Bizovac	4	05.11.2018	03.04.2019.	600	
8	Brodanci	2	05.11.2018	03.04.2019.	300	
9	Cret Bizovački	2	05.11.2018	03.04.2019.	300	
10	Habjanovci	4	05.11.2018	03.04.2019.	600	
11	Novaki bizovački	2	05.11.2018	03.04.2019.	300	
12	Samatovci	3	05.11.2018	03.04.2019.	450	
13	Petrijevci	14	05.11.2018	03.04.2019.	2100	2400
14	Satnica	2	05.11.2018	03.04.2019.	300	
15	Valpovo	28	05.11.2018	03.04.2019.	4200	7200
16	Harkanovci	2	05.11.2018	03.04.2019.	300	
17	Ivanovci	3	05.11.2018	03.04.2019.	450	
18	Ladimirevci	2	05.11.2018	03.04.2019.	300	
19	Nard	12	05.11.2018	03.04.2019.	1800	
20	Šag	1	05.11.2018	03.04.2019.	150	
	UKUPNO	100			15000	

Iz tablice je vidljiva nejednolika rasprostranjenost korisnika kuhanih obroka. Do nje je došlo zbog načina prikupljanja podataka. Dok su gradovi i općine početno prijavile podjednak broj korisnika, volonteri i zaposlenici GDCK Valpovo koji su dodatno obilazili potencijalne korisnike su većinom iz Valpova i okolnih sela, pa je veći broj prijava ugroženih osoba došao s tog dijela Valpovštine.

Korisnici kuhanih obroka su živjeli na cijelom području Valpovštine, a obroke su dobivali svakodnevno. Dostava toplih obroka im je uvelike olakšala život i mnogima od njih omogućila ostanak u vlastitom domu, jer si zbog starosti ili bolesti nisu bili u mogućnosti sami kuhati. U

²² Izvor: autor

sprezi sa ovim projektom su mnogi od njih kroz projekt Pomozi sebi, pomažući drugima – Crveni križ Valpovo, dobivali dodatnu pomoć od gerontodomaćica koje su ih obilazile, spremale im kuće i odlazile umjesto njih po lijekove i u trgovinu. Na taj način se različitim projektima doprinijelo jednom od strateških ciljeva Europske unije – deinstitutionalizaciji. Kroz razne projekte se pomaže ljudima koji pripadaju ugroženim skupinama, da ostanu kod kuće što duže i ne odlaze u domove za starije ili u slučaju djece, domove za nezbrinutu djecu.

5.1.2 PODJELA PAKETA HRANE

Od početka provedbe projekta nabavljeno je i krajnjim korisnicima podijeljeno ukupno 10.660 paketa hrane. Projektom je obuhvaćen 1.841 korisnik, što je znatno više od predviđenih 1300. Do razlike je došlo zbog fluktuacije korisnika zbog raznih objektivnih okolnosti. Provedena su dva postupka javne nabave kojima su pribavljeni navedeni paketi.

Prvi postupak javne nabave je započeo 25. listopada 2018. godine, a završio 17. prosinca 2018. godine potpisivanjem ugovora s Podravkom d.d. ukupne vrijednosti 808.801,50 kn (665.054,00 kn bez PDV-a). Sukladno ugovoru nabavljeno je i podijeljeno 5.200 paketa hrane u četiri podjele u razdoblju od 19.12.2018. do 17.05.2019. godine. Paketi koji su preostali nakon podjela su dostavljani korisnicima programa PUK i projekta Zaželi na kućnu adresu.

Dodatno je provedena i jednostavna nabava meda, koji je podijeljen korisnicima zajedno s paketima hrane tijekom prve podjele humanitarne pomoći. Ukupna vrijednost nabavljenog meda je bila 39.000,00 kn. Ova nabava je bila namijenjena prvenstveno lokalnim proizvođačima meda, nažalost pokazalo se da im je potrebna dodatna podrška za razumijevanje procesa javne nabave. Uz sve pokušaje pojednostavljenja procesa i pomoć koja im je pružena ipak je većina primljenih ponuda bila neprihvatljiva, pa su morale biti odbijene. Od dvije prihvatljive ponude, izabrana je povoljnija.

Drugi postupak javne nabave je započeo 20. kolovoza 2019. godine, a završio 04. studenog 2019. godine potpisivanjem ugovora s Podravkom d.d. ukupne vrijednosti 704.331,60 kn (579.264,00 kn bez PDV-a). Ugovorena je nabava 4.200 paketa hrane, ali s obzirom na činjenicu da je projektom predviđen veći novčani iznos za pakete od ugovorenog, 27. prosinca 2019. godine, potpisan je aneks ugovora za nabavu dodatnih 1260 paketa. Ukupni ugovoreni iznos s aneksnom je bio 915.631,17 kn (753.043,20 kn bez PDV-a). Uvećanje narudžbe je iznosilo 30 % ukupne vrijednosti ugovora, sukladno članku 317. ZJN 2016.

Paketi hrane su se morali sastojati od trajnih namirnica, s obzirom da su se podjele znale odužiti, pa da ne bi došlo do problema u skladištenju, odabrane su otpornije namirnice. Paketi hrane su se sastojali od: začinskog dodatka jelima, konzerviranog graška, konzerviranih mahuna, graha, sardina, mesnih narezaka, pašteta, brašna, pšenične i kukuruzne krupice, riže, tjestenine, soli, šećera, ulja i mlijeka. U jednoj podjeli su u paketima bili i dodatni sastojci, i to: instant vitaminski napitak, čaj i zobene pahuljice.

Prema ugovoru i aneksu ugovora nabavljeno je i podijeljeno 5460 paketa hrane u tri podjele u razdoblju od 20.11.2019. do 30.12.2019. godine. U tablici 3 su prikazane sve podjele hrane, razdoblje u kojem su vršene i broj podijeljenih paketa po mjestu podjele²³.

Tablica 3. Korisnici paketa hrane po mjestu i datumu primanja pomoći

Mjesto	Datum podjele	Belišće	Valpovo	Ivanovci	Bizovac	Petrijevci	Ukupno paketa
Vrsta paketa		Hrana	Hrana	Hrana	Hrana	Hrana	
I. Podjela + med	19.12.2018.		364	101			1300
	20.12.2018.	558					
	21.12.2018.				185	92	
II. Podjela	15.04.2019.		395			100	1300
	16.04.2019.	510					
	17.04.2019.			105	190		
III. Podjela	26.04.2019.	518					1290
	29.04.2019.			101	158		
	30.04.2019.		434			79	
Dostava	28.06.2019.		5	1	4		10
IV. Podjela	13.05.2019.			100	179		1300
	16.05.2019.	523					
	17.05.2019.		411			87	
V. Podjela	20.11.2019.	529					1190
	21.11.2019.			73	182		
	22.11.2019.		326			80	
VI. Podjela	10.12.2019.	603					1510
	11.12.2019.			117		94	
	12.12.2019.		471		225		
VII. Podjela	23.12.2019.	1191					2760
	27.12.2019.			179	417		
	30.12.2019.		806			167	
Ukupno		4432	3212	777	1540	699	10660

²³ Izvor: autor

Vidljivo je da su podijeljene različite količine paketa na svakoj podjeli, pa je prije svake podjele bilo potrebno procijeniti očekivani broj korisnika i naručiti tu količinu paketa. Na temelju iskustva s prijašnjih podjela su rađene procjene, ali nažalost su različiti vanjski faktori (kiša, nedavna podjela hrane u socijalnoj samoposluzi...) utjecali na broj korisnika, pa je obično ostajao višak paketa, koji su se onda morali transportirati na drugu lokaciju, kako bi bili podijeljeni.

5.2 UBLAŽAVANJE MATERIJALNE DEPRIVACIJE TIP A 2

5.2.1 PODJELA ŠKOLSKIH TORBI I OPREME ZA TJELESNI ODGOJ

Kroz projekt su osigurana sredstva za nabavu i podjelu 350 školskih torbi, 700 bijelih majica i 350 pari patika za školsku djecu u potrebi. S pripremom dokumentacije za provedbu postupka jednostavne nabave za nabavu školskih torbi i patika krenulo se u kolovozu 2018. Na temelju Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave roba, radova i usluga te procedura zaprimanja i provjere računa i plaćanja po računima u Gradskom društvu Crvenog križa Valpovo provedena su 3 postupka jednostavne nabave. Objavljena su 2 poziva (školske torbe i patike) te su odabrana 2 gospodarska subjekata s kojima je sklopljen ugovor. Za nabavu majica temeljem istraživanja tržišta odabran je najpovoljniji gospodarski subjekt od kojeg su majice naručene. Ugovoreni su dobavljači za 350 školskih torbi, 350 patika te 700 majica za školsku djecu ukupne vrijednosti 101.490,00 kn.

Do 20.10.2018. je ukupno podijeljeno 182 kompleta školske opreme (školska torba, bijela majica i patike). Ostatak školske opreme se podijelio tijekom 2019. godine, prvo preko škola, a nakon toga dostavom na kućnu adresu. Tablica 4 prikazuje broj podijeljenih kompleta školske opreme po mjestu stanovanja²⁴.

Tablica 4. Korisnici školske opreme, prema mjestu boravka

Tip pomoći	Belišće	Bizovac	Petrijevci	Valpovo	Ivanovci	Ukupno
Školske torbe	153	46	19	122	10	350
Patike (par)	153	46	19	122	10	350
Majice	306	92	38	244	20	700

²⁴ Izvor: autor

Školska oprema se dijelila prema mjestu boravka, tj. školi koju su djeca pohađala. Vidljivo je da je najveća količina, što je i logično s obzirom na ukupan broj djece, podijeljena učenicima s područja dva grada, Belišća i Valpova.

5.2.2 PODJELA PAKETA HIGIJENE

Od početka provedbe projekta nabavljeno je i krajnjim korisnicima podijeljeno ukupno 8.000 paketa higijene. Projektom je obuhvaćeno 1736 korisnika, što je znatno više od predviđenih 1300. Do razlike je došlo zbog fluktuacije korisnika zbog raznih objektivnih okolnosti. Provedena su dva postupka javne nabave kojima su pribavljeni navedeni paketi.

Prvi postupak javne nabave je započeo 05. studenog 2018. godine, a završio 05. ožujka 2019. godine potpisivanjem ugovora s Indor d. o. o. ukupne vrijednosti 435.167,50 kn (348.134,00 kn bez PDV-a). Sukladno ugovoru nabavljeno je i podijeljeno 5 200 paketa higijene u tri podjele u razdoblju od 29.04.2019. do 07.06.2019. godine.

Tijekom provjere računske ispravnosti ponude, unutar postupka javne nabave, nije uočena pogreška u stavci 5. „PASTA ZA ZUBE, pakiranje od minimalno 75 ml“. Iako je jedinična cijena (bez PDV-a) izražena kao 2,15 kn, ukupna cijena količine od 5200 artikala je izražena kao 1.180,00 kn umjesto ispravnih 11.180,00 kn. S obzirom na pogrešku nije potraživan iznos od 12.048,63 kn. Pogreška nije utjecala na odabir ponuđača jer je slijedeća najniža ponuda, ponuđača Narodne novine d. d., iznosila 425.980,00 kn bez PDV-a.

Drugi postupak javne nabave je započeo 20. kolovoza 2019. godine, a završio 04. studenog 2019. godine potpisivanjem ugovora s Indor d. o. o. ukupne vrijednosti 283.509,60 kn (226.807,68 kn bez PDV-a). Prema ugovoru nabavljeno je i podijeljeno 2 800 paketa higijene u dvije podjele u razdoblju od 20.11.2019. do 12.12.2019. godine. U tablici 5 su prikazane količine podijeljenih paketa higijene s obzirom na mjesto podjele²⁵.

Tablica 5. Korisnici paketa higijene po mjestu boravka i tipu paketa

Mjesto	Vrsta paketa	I. Podjela	II. Podjela	III. Podjela	Dodatna	IV. Podjela	V. Podjela	Σ	Σ
Belišće	M	225	195	388		193	236	1237	
	Ž	215	230	413		218	271	1347	
	D	98	98	195		125	117	633	3217
Valpovo	M	167	166	288		134	196	951	

²⁵ Izvor: autor

	Ž	190	177	322		148	229	1066	
	D	68	68	116		59	67	378	2395
Ivanovci	M	36	34	68		29	39	206	
	Ž	55	55	110		36	69	325	
	D	10	11	24		10	14	69	600
Bizovac	M	70	85	180		74	107	516	
	Ž	61	69	134		70	92	426	
	D	24	25	50		43	41	183	1125
Petrijevci	M	31	39	64		34	50	218	
	Ž	26	34	66		32	35	193	
	D	13	14	26		17	15	85	496
Dostava	M				70			70	
	Ž				73			73	
	D				24			24	167
Ukupno		1289	1300	2444	167	1222	1578	8000	8000

Paketi higijene su se dijelili u manjim količinama, jer su samim pozivom određena manja sredstva za nabavu paketa higijene, od paketa hrane, ali i zbog manje zainteresiranosti korisnika za tu vrstu pomoći. Uz podjele paketa higijene su održavane radionice, na kojima je isticana važnost osobne higijene, nažalost kod mnogih korisnika humanitarne pomoći nije lako usaditi pozitivne higijenske navike.

5.3 TEHNIČKA POMOĆ

Tehnička pomoć je odobrena do najvišeg iznosa od 1,6% ukupno prihvatljivih troškova vezano uz aktivnosti ublažavanja materijalne deprivacije MD1 i MD2. Iz tih sredstava je sufinancirana izobrazba iz područja javne nabave za dvije zaposlenice GDCK Valpovo u ukupnom iznosu od 6.600,00 kn. Jedinična cijena izobrazbe je iznosila 3.500,00 kn, pa je GDCK Valpovo iz vlastitih sredstava financiralo razliku u iznosu.

Sufinancirana je i kupnja manjeg dostavnog vozila Dacia Dokker u iznosu od 60.760,00 kn. Ukupna vrijednost vozila je iznosila 89.106,50 kn, a razliku troška je financiralo GDCK Valpovo.

5.4 POPRATNE MJERE

Kroz popratne mjere je predviđeno održavanje edukacija o upravljanju kućnim budžetom, načinu štednje, zdravoj prehrani i srodnim temama, a sve s ciljem smanjenja socijalne isključenosti osoba u riziku od siromaštva. Prije podjela paketa pomoći su održavane edukacije, a tijekom III. podjele distribuirane su i brošure za roditelje i djecu o higijenskim i školskim navikama/standardima.

Projektom je predviđeno održavanje osam edukacija, a održano ih je deset, i to:

1. edukativna radionica o hrani: „Načini štednje“,
2. edukativna radionica o hrani: „15 savjeta za štednju“,
3. edukativna radionica o higijeni: „Recikliraj“,
4. edukativna radionica o higijeni: „Savjeti za kupovinu“,
5. edukativna radionica o higijeni: „Čistoća, pola zdravlja“,
6. edukativna radionica o hrani: „5 namirnica“,
7. edukativna radionica o higijeni: „20 zdravih navika“,
8. edukativna radionica o hrani: „Čuvanje namirnica“,
9. edukativna radionica o higijeni: „Voda“,
10. edukativna radionica: „Hladnoća“.

Nažalost radionice nisu bile prihvaćene među korisnicima. Neke od spomenutih radionica su održane i korisnicima dnevnog boravka za starije osobe, gdje su polaznici izražavali interes i aktivno sudjelovali na radionicama. Nasuprot tome korisnici humanitarne pomoći su samo što prije htjeli dobiti svoje pakete i otići, a radionice ih nisu zanimale.

6. ANALIZA ZAVRŠENIH PROJEKATA IZ FAZE I I FAZE II

GDCK Valpovo je sudjelovalo u projektu „Humanitarni paketa za Slavoniju 1“. Nositelj projekta je bilo GDCK Osijek, zajedno sa 11 partnerskih društava Crvenog križa te 5 suradničkih društava. Tijekom projekta „Humanitarni paketa za Slavoniju 1“, odobrenog od strane MDOMSP u sklopu FEAD-a, a koji je trajao u razdoblju od 30. rujna 2016. do 29. prosinca 2017. godine, podijeljeno je 68.243 paketa hrane i 189.148,52 kg prikupljene donirane hrane za ukupno 22.178 jedinstvenih korisnika, te 30.457 paketa higijenskih potrepština za ukupno 19.273 jedinstvenih korisnika na području Osječko-baranjske, Požeško-slavonske, Virovitičko-podravske i Bjelovarsko-bilogorske županije. Također, podijeljeno je 5 000 socijalnih kuharica.

Popratne aktivnosti obuhvaćene projektom uključivale su edukacije o upravljanju projektnim ciklusom, radu u Microsoft Excel-u, javnoj nabavi te upravljanju kućnim budžetom za zaposlenike Crvenog križa i korisnike. GDCK Osijek obnovilo je vozni park i operativne kapacitete. Tijekom provedbe projekta GDCK Valpovo podijelilo je oko 50 tona hrane ukupne vrijednosti 359.900,16 kn, te 10 tona higijenskih paketa ukupne vrijednosti 90.499,51 kn za 1 376 korisnika.

Usporedba prvog projekta sa drugim, te planom trećeg je vidljiva u tablici 5. Iako je sudjelovanje u projektu kao partnersko društvo jednostavnije i iziskuje manje radnih sati, najveći dio posla ipak ostaje, a to je podjela humanitarnih paketa. Ukupan fond sati voditelja projekta tijekom vremena provedbe projekta je podijeljen u omjeru 42,5 / 57,5. Manji dio vremena je utrošen na administrativne poslove vezane uz vođenje projekta, a veći na organizaciju i podjelu paketa humanitarne pomoći. Tome se još trebaju dodati utrošeni sati ostalih zaposlenika koji su sudjelovali na podjelama. Čak i uz uračunavanje vremena provedenog pri pripremi projekta, očita je veća isplativost provođenja projekta samostalno.

Tablica 6 prikazuje kolika je isplativost projekta, tj. kolika se sredstva mogu utrošiti na troškove provedbe projekta²⁶. Tehnička podrška nije izravno namijenjena vođenju projekta, ali ipak predstavlja izravno ulaganje u provedbene kapacitete prijavitelja, a administrativni troškovi bi trebali pokriti sve izravne i neizravne troškove provedbe.

²⁶ Izvor: autor

Tablica 6. Isplativost projekta FEAD

Red. br.	Opis	FEAD I	FEAD II Plan	FEAD II ostvareno	FEAD III Plan
1.	Vrijednost pomoći	459.379,87 kn	3.827.777,35 kn	2.995.676,71 kn	4.106.279,32 kn
2.	Administrativni troškovi	7.966,04 kn	382.777,73 kn	266.210,62 kn	358.940,50 kn
3.	Tehnička podrška	5.276,25 kn	67.360,00 kn	67.360,00 kn	157.933,82 kn
4.	Ukupno 2+3	13.242,29 kn	450.137,73 kn	333.570,62 kn	516.874,32 kn
5.	Postotak	2,88 %	11,76 %	11,13 %	12,58 %

Iz priložene tablice su vidljive značajne razlike u pokrivanju troškova provedbe projekta između samostalne prijave i partnerskog statusa. Kroz partnerski status je GDCK Valpovo dobilo 2,88% od ukupne vrijednosti podijeljene pomoći za svoje troškove. Taj iznos obuhvaća zbroj sredstava primljenih kroz administrativne troškove i tehničku podršku. Već je ranije ustanovljeno da iznos sredstava, dobiven partnerskim statusom u prvom projektu, za nadoknadu troškova provedbe projekta nije dostatan za pokrivanje svih troškova. Čak i bez ostvarenja cjelokupnog plana, kroz samostalnu prijavu su osigurana značajno veća sredstva u apsolutnom i proporcionalnom iznosu. Postotak od 11,13% od podijeljene pomoći osigurava stabilno poslovanje i omogućuje nastavak rada na sličnim projektima, a činjenica da je vrijednost podijeljene pomoći od skoro 3 milijuna kuna značajno veća od manje od pola milijuna koliko je dobiveno kroz partnerski status, znači i da su ljudi u potrebi dobili puno više pomoći.

6.1.1 OSTVARENJE POKAZATELJA PROJEKTA „POMOĆ NAJPOTREBITIJIMA NA PODRUČJU VALPOVŠTINE“

Iz priložene tablice je vidljivo da nisu iskorištena sva predviđena sredstva. Do razlike je došlo zbog prekida dostave kuhanih obroka i značajno nižih ponuđenih cijena proizvoda od predviđenih. Dio sredstava predviđenih za kuhane obroke je preusmjeren na troškove kupnje paketa hrane. Podijeljena je predviđena količina školskih torbi i opreme i za tjelesni odgoj. Od predviđenih 36 500 obroka, podijeljeno je 15 000. Paketa hrane i higijene je podijeljeno više nego je predviđeno tj. 10 660 paketa hrane, umjesto 5 200 i 8 000 paketa higijene, umjesto 5 200 predviđenih. Ukupan broj osoba koje su primile pomoć tijekom provedbe projekta iznosi

1841. Tablica 7 prikazuje razliku između planiranih i izvršenih aktivnosti u sklopu projektnih aktivnosti ublažavanja materijalne deprivacije tipa 1.

Tablica 7. Ostvarenje pokazatelja: Materijalna deprivacija 1²⁷

Materijalna deprivacija 1			
Predviđeno projektom			
Troškovi kupnje hrane	2.467.277,35 kn	Proveden postupak javne nabave prema pravilima za pravne osobe koji nisu obveznici Zakona o javnoj nabavi, nabavljene namirnice za pripremu, pripremljeno i podijeljeno 36.500 kuhanih obroka za 100 korisnika, nabavljena i podijeljena 5.200 paketa hrane za 1.300 korisnika. Računi, narudžbenice za isporuku hrane i namirnica dobavljačima, otpremnice, projektna izvješća, izvješća zajedničkih pokazatelja, zapisnici o postupcima javne nabave, potpisne liste korisnika koji su preuzeli pakete i primaju kuhani obrok.	Prijavitelj će provesti postupak javne nabave i ugovoriti dobavljača namirnica za redovitu pripremu kuhanih obroka u kuhinji GDCK Valpovo. Vrijednost jednog obroka procjenjuje se na 25 kn, a dostavljat će se pet dana u tjednu na adresu korisnika. Prema postupku javne nabave ugovorit će se dostava 4 paketa hrane u vrijednosti od 300 kuna za 1.300 korisnika. Dostava paketa bit će na više lokacija, mjesta Valpovštine prema utvrđenom broju paketa za svaku lokaciju.
Izvršeno			
Troškovi kupnje hrane	1.842.092,81 kn		
	Troškovi kupnje hrane - kuhani obroci	78.660,08 kn	Podijeljeno je 15.000 kuhanih obroka za 100 korisnika
	Troškovi kupnje hrane - paketi	1.763.432,73 kn	Podijeljeno je 10.660 paketa hrane za 1841 korisnika

Iz tablice 7 je vidljivo da nisu iskorištena sva financijska sredstva, poglavito zbog stavke kupnje kuhanih obroka koja je obustavljena iz već prije navedenih razloga. Istodobno je podijeljeno gotovo duplo više od predviđenog broja paketa hrane. To je bilo moguće zbog značajno niže cijene paketa dobivene javnom nabavom od predviđene i prenamjenom dijela sredstava namijenjenih kuhanim obrocima za kupnju paketa. Tablica 8 prikazuje razliku između planiranih i izvršenih aktivnosti u sklopu projektnih aktivnosti ublažavanja materijalne deprivacije tipa 2.

²⁷ Izvor: autor

Tablica 8. Ostvarenje pokazatelja: Materijalna deprivacija 2²⁸

Materijalna deprivacija 2			
Predviđeno projektom			
Troškovi kupnje osnovne materijalne pomoći	1.360.500,00 kn	Proveden postupak javne nabave za pravne osobe koje nisu obveznici Zakona o javnoj nabavi, nabavljeno i podijeljeno 5 200 komada paketa higijenskih potrepština ukupne vrijednosti 1.196.000 kn, 350 školskih torbi, 350 patika te 700 majica za školsku djecu ukupne vrijednosti 164.500 kn. Računi, narudžbenice za isporuke paketa dobavljačima, otpremnice, projektna izvješća, izvješća zajedničkih pokazatelja, potpisne liste korisnika koji su preuzeli pakete.	<p>Prijavitelj će provesti postupak javne nabave prema pravilima za pravne osobe koji nisu obveznici Zakona o javnoj nabavi i to za nabavu 5 200 paketa higijenskih potrepština za 1 300 korisnika, školske torbe, patike i bijele majice za 350 učenika/ca osnovnoškolske dobi.</p> <p>Higijenski paketi dijelit će se u 4 navrata tijekom godine u podjednakim vremenskim razmacima, a paketi će se u samo jednom artiklu razlikovati (muški, ženski, dječji).</p> <p>Školska oprema dijelit će se prije početka nove školske godine 2018./2019. prema točno dobivenim podacima o upisanoj školskoj djeci (starost djeteta, muško/žensko, veličina noge, visina/težina ili broj majice koju dijete nosi)</p>
Izvršeno			
Troškovi kupnje osnovne materijalne pomoći	820.013,28 kn		
	Troškovi kupnje paketa higijenskih potrepština	718.523,28 kn	Podijeljeno je 8 000 paketa higijene za ukupno 1736 korisnika
	Troškovi kupnje školske opreme	101.490,00 kn	Podijeljena je sva školska oprema, dostavom na kućnu adresu s obzirom da se svi roditelji nisu odazvali pozivima. Dio obitelji koje su bile na popisu za pomoć se odselio, pa su neka djeca dobila školsku opremu i za školsku godinu 2019/2020.

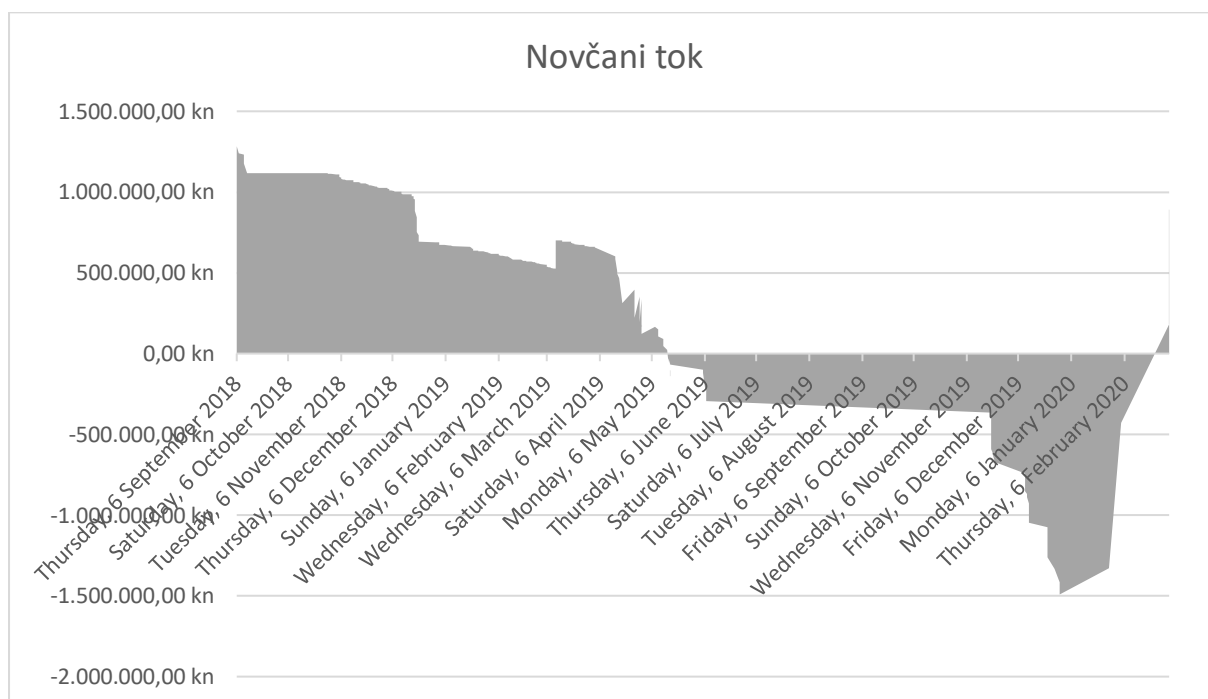
Iz tablice 8 je vidljivo da nisu iskorištena sva planirana financijska sredstva. Razlog tome su bile značajno niže cijene kupljene pomoći dobivene javnom nabavom od predviđene. Iako su potrošena manja sredstva od predviđenih podijeljena je veća količina paketa higijenskih potrepština i sva projektom predviđena školska oprema. S obzirom da su ispunjeni ili čak premašeni svi predviđeni pokazatelji, ovaj element projekta se može smatrati uspješno ispunjenim.

²⁸ Izvor: autor

6.1.2 NOVČANI TOK PROJEKTA „POMOĆ NAJPOTREBITIJIMA NA PODRUČJU VALPOVŠTINE“

Iz novčanog toka projekta je vidljiva prvotna uplata predujma koji se usporeno trošio do prosinca 2018. Glavni uzrok tome je javna nabava i činjenica da pri pisanju projekta GDCK Valpovo nije bilo obveznik javne nabave, a ni na samom početku provedbe projekta nije bilo jasno hoće li se morati provoditi postupak javne nabave za obveznike ili neobveznike. S obzirom da se proces odužio, paketi humanitarne pomoći su nabavljani kasnije, što je rezultiralo smanjenim potraživanim iznosom u prva dva ZNS-a. S obzirom da proces provjere i isplate ZNS-a traje, u nekim slučajevima i značajan period, došlo je do probijanja proračuna. Grafikon 6 prikazuje novčani tok projekta „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“²⁹.

Grafikon 5. Novčani tok projekta „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“

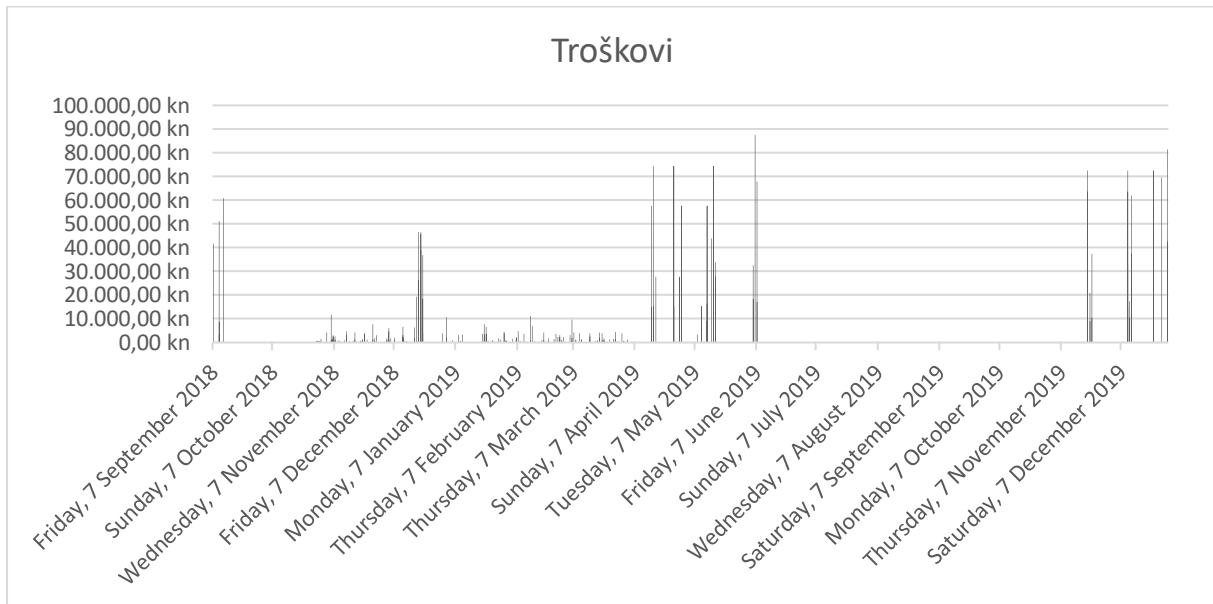

Na grafikonu 6 je vidljiva početna uplata predujma i trošenje finansijskih sredstava. Uplate potrošenih sredstava su kasnile, što je dovelo do negativne bilance projekta. Vidljiv je i period u kojemu je projekt mirovao do provedbe novog postupka javne nabave (od lipnja do prosinca 2019. godine). Na odobrenje prvog ZNS-a se čekalo 98 dana, drugog 89 dana, trećeg 277, a četvrtog 190 dana. Projekt je financiran isključivo iz sredstava GDCK Valpovo od svibnja 2019., kada su potrošena sredstva dobivena predujmom, do veljače 2020. kada su isplaćena sva

²⁹ Izvor: autor

potraživana sredstva. Iz grafikona 7, nastalih troškova su vidljivi značajni skokovi nastalih troškova³⁰. Prvi je bio uslijed nabave školskih torbi i opreme za tjelesni odgoj, te dostavnog vozila. Veći broj manjih troškova koji je vidljiv na grafu su troškovi kuhinje, tj. troškovi kupnje namirnica. Svi ostali troškovi su nabavljeni paketi humanitarne pomoći. Vidljivo je kada su nastali i značajni trošak kojeg su predstavljali.

Grafikon 6. Troškovi projekta „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“

Iz prethodna dva grafikona je vidljivo da su za provedbu projekta potrebna značajna financijska sredstva, kako bi se prebrodio period od isplate dobavljača do naplate potraživanja od upravljačkog tijela, preko zahtjeva za nadoknadu sredstava. Dodatno je bitno pravilno planiranje troškova. Uslijed kombinacije nedostatka iskustva i događaja koji nisu bili pod kontrolom prijavitelja projekta, prvi značajniji računi za podjelu paketa su došli na naplatu nedugo nakon slanja prvog zahtjeva za nadoknadu sredstava. Zbog toga se na isplatu čekalo maksimalno dugo. Potrebno je podjele paketa planirati krajem obračunskog razdoblja, kako bi zahtjev za nadoknadu sredstava bio poslan samo nekoliko dana nakon plaćanja računa, a ne nekoliko mjeseci. Na ovaj se način može značajno ubrzati obrtaj sredstava i smanjiti čekanje uplata. Tablica 9 prikazuje cjelokupni proračun projekta³¹.

³⁰ Izvor: autor

³¹ Izvor: autor

Tablica 9. Tablica troškova i uplata projekta „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“ u HRK

Zahtjev za nadoknadom sredstava (ZNS)			ZNS1	ZNS2	ZNS3	ZNS4	ZNS5	ZNS6	UKUPNO	PREOSTALO
Br.	Stavka troška	Ugovoreno	20.07.2018. - 20.10.2018.	20.10.2018. - 20.01.2019.	20.01.2019. - 20.04.2019.	20.04.2019. - 20.07.2019.	20.07.2019. - 20.10.2019.	20.10.2019. - 20.01.2020.	20.07.2018. - 20.01.2020.	
MD1	Trošak kupnje hrane									
1.1.	Kuhani obroci	907.277,35	0,00	37.891,09	40.768,99	0,00			78.660,08	828.617,27 kn
1.2.	Paketi	1.560.000,00		278.616,00	189.728,52	379.457,04		915.631,17	1.763.432,73	-203.432,73 kn
2.	Adm. troškovi (5%)	123.363,87		15.825,35	11.524,88	18.972,85		45.781,56	92.104,64	31.259,23 kn
4.	Troš. pop. mjera (5%)	123.363,87		15.825,35	11.524,88	18.972,85		45.781,56	92.104,64	31.259,23 kn
MD2	Trošak kupnje osnovne materijalne pomoći									
1.1.	Higijenski paketi	1.196.000,00				435.167,50		283.355,78	718.523,28	477.476,72 kn
1.2.	Školska oprema	164.500,00	101.490,00						101.490,00	63.010,00 kn
2.	Adm. troškovi (5%)	68.025,00	5.074,50			21.758,38		14.167,79	41.000,67	27.024,33 kn
4.	Troš. pop. mjera (5%)	68.025,00	5.074,50			21.758,38		14.167,79	41.000,67	27.024,33 kn
TP										
1.	Stručno usavršavanje	6.600,00	3.500,00			3.100,00			6.600,00	0,00 kn
2.	Nabava vozila	60.760,00	60.760,00						60.760,00	0,00 kn
ODOBRENO		4.277.915,08	175.899,00	349.616,27	253.547,27	899.187,00	0,00 kn	608.131,15	2.997.135,19	1.280.779,89 kn

Iz tablice 9. vidljiv je ugovoreni iznos i konačno iskorišteni iznos, te troškovi raspoređeni po izvještajnim razdobljima. U većini stavki sredstva nisu u potpunosti iskorištena, osim kod paketa hrane, gdje je prenamjenom sredstava dopušteno prekoračenje ugovorenih sredstava. Najviše neiskorištenih sredstava je ostalo u stavci kuhanih obroka zbog već prije navedenih razloga odustajanja od dostave istih. Troškovi popratnih mjera i administrativni troškovi su s obzirom da se izračunavaju postotno, razmjerno umanjeni od prvotno planiranih. Iako su ostala neiskorištena značajna financijska sredstva, osnovni ciljevi projekta su ispunjeni, jer su podijeljene veće količine paketa humanitarne pomoći od planiranih. Iz tablice 9. se vidi i potreba za kvalitetnijim planiranjem aktivnosti zbog procesa javne nabave koji može trajati do nekoliko mjeseci. S obzirom da proces javne nabave paketa nije počeo istog dana kao i projekt, nego je prvo vršena nabava školske opreme (zbog početka školske godine) iz tablice vidimo da su u prvom tromjesečju potraživana samo sredstva iz elemenata MD2 (školska oprema) i TP (vozilo). Od drugog do četvrtog tromjesečja su potraživana sredstva za pakete hrane, a u drugom i trećem tromjesečju za kuhane obroke. Troškovi podjele paketa higijene su nastali tek u četvrtom tromjesečju. Nakon ovih faza aktivnosti dolazi tromjesečje u kojem se samo odrađivala javna nabava za nove pakete hrane i higijene, što je dovelo do perioda u kojem je projekt mirovao sve do mjeseca studenog. Nakon toga dolazi vrijeme ubrzanih podjela paketa, kada je većina podijeljena unutar mjesec dana.

7. PLAN NOVOG PROJEKTA

„Načelo predviđanja ili planiranja zahtijeva da se unaprijed utvrde svi faktori koji bi u budućnosti (a ne samo u sadašnjosti) mogli utjecati na tok proizvodnog, odnosno poslovnog procesa poduzeća“³². Taj princip se može primijeniti i u planiranju provedbe projekta. Predviđanje budućih situacija s iskustvom postaje lakše i preciznije, te je novi projekt planiran koristeći znanje stečeno pri provedbi dva prijašnja i predviđanjem novih mogućih situacija.

Tijekom implementacije FEAD-a („Humanitarni paket za Slavoniju 1“ i „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“) došli smo do broja od ukupno 2003 potencijalna korisnika. Velik broj tih ljudi nije se odazvao na pozive na podjelu paketa, niti smo uspjeli doći do njih iz raznih razloga (veliki broj se odselilo u potrazi za poslom i boljim životom, neki su tijekom provedbe projekta uspjeli naći posao ili im se situacija promijenila). Procjena je da bi realan broj osoba kojima će se pružiti paketi hrane, tijekom svake pojedine podjele, 1.400 korisnika.

Iako su u prijašnjim projektima postojali korisnici koji su tijekom cijelog projekta primali pomoć, postojao je i znatan broj onih koji su fluktuirali zbog raznih razloga. U oba, do sada uspješno završena, projekta primijetili smo lagani rast broja korisnika od početne do završne podjele. Do rasta dolazi jer pokrivamo područje sa većim brojem sela, a korisnici pomoći su i inače izolirani, pa do njih informacije teže dolaze. Kako dijelimo pakete, tako se i proširuje glas o projektu, te nam se javljaju novi potencijalni korisnici, osobe koje su u potrebi, ali koje do tada nisu tražile pomoć. Odabrane lokacije za distribuciju paketa ne bi trebalo mijenjati. Prikladne su uzevši u obzir tradiciju i standardiziranost podjele humanitarne pomoći.

Kategorije korisnika je potrebno dodatno podesiti. U prvom projektu su uočeni veliki nedostaci pri podjelama pomoći. Zbog prestrogih kriterija su neke osobe kojima je očito bila potrebna pomoć morale biti odbijene. U drugom projektu je taj nedostatak ispravljen, ali su kriteriji bili postavljeni prelabavo, pa ih je bilo teško opisati korisnicima i objasniti zašto netko ne može primiti pomoć. Za novi projekt je zbog navedenog potrebna manja korekcija kriterija, kako bi se osigurala pomoć svima kojima je potrebna uz jasne i provjerljive kriterije.

Procijenjena vrijednost paketa hrane bi iznosila 235 kn bez PDV-a, tj. 281,49 kn sa PDV-om. Taj izračun je dobiven izračunom povećanja cijene između dvije javne nabave paketa, koja je

³² Žugaj, Miroslav, Šehanović, Jusuf, Cingula, Marijan: Organizacija. Str. 94. TIVA tiskara, Varaždin 1999

iznosila 14,86 %. Ponuđena cijena drugog ciklusa paketa hrane je uvećana za isti iznos, uz dodatak nekoliko dodatnih namirnica koje su uvećale vrijednost paketa. Zbog sigurnosti i mogućnosti većeg rasta cijena planirana je nabava do iznosa od 288 kn po paketu.

Ukupna predviđena količina paketa je 8400, tj. 6 podjela po 1400 paketa. Ukupna predviđena vrijednost bi bila 2.419.200,00 kn. Planirana je i dodatna podjela meda vrijednosti 140.000,00 kn, tj. 1400 pakiranja minimalno 900 g. Na jednoj od podjela bi se dijelile i čajne kobasice ukupne vrijednosti 72.800,00 kn.

Zbog neisplativosti nije preporučeno ponovno uključivanje dostave toplih obroka, osim ako se uvjeti natječaja značajno ne promjene. Projektom je planirana podjela 8.400 paketa higijenskih potrepština ukupne vrijednosti 974.400,00 kn, 270 školskih torbi, 270 patika te 540 majica za školsku djecu ukupne vrijednosti 126.900 kn. Vrijednost paketa higijene je izračunata istom metodom kao i paketa hrane. Proces je malo kompleksniji jer postoje tri tipa paketa. Za novi projekt bi bila napravljena i korekcija naručenih tipova paketa, jer je uočena razlika u distribuciji korisnika koji dolaze na podjele od ukupnog sastava korisnika. U tablici 10 je prikazan predviđeni omjer korisnika po spolu i dobi³³.

Tablica 10. Predviđeni broj korisnika novog projekta FEAD

Kategorija korisnika	Predviđeno korisnika - FEAD II	Predviđeno korisnika - FEAD III – na temelju iskustva iz prethodnog projekta
Muškarci	568	642
Žene	616	688
Djeca	216	362

Tijekom provedbe projekta, Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine, uočen je manjak paketa namijenjenih ženama i djeci, a višak paketa namijenjenih muškarcima, pa je za slijedeći projekt korigiran omjer paketa, kako bi se kvalitetnije opskrbili korisnici. Preciznije razlike u broju naručenih paketa se mogu vidjeti u Tablici 10.

³³ Izvor: autor

8. ZAKLJUČAK

Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) je iznimno bitan fond Europske unije čiji je cilj pridonijeti ublažavanju najgorih oblika siromaštva u EU-u. Osnovni pristup ispunjenju tog cilja je podjela humanitarne pomoći u obliku hrane i osnovne materijalne pomoći. Nije moguće reći koliko fond izravno pomaže u smanjenju najgorih oblika siromaštva, ali je moguće vidjeti koliko je europskih građana nahranjeno i obučeno, koliko je djece primilo školsku opremu i koliko je osoba primilo higijenske pakete. Iz statistike je vidljivo smanjenje stope siromaštva na razini cijele Europske unije, ali i specifično smanjenje u Republici Hrvatskoj koje je još značajnije. Nažalost stope su još prevelike i u narednom proračunskom razdoblju će biti potrebno uložiti dodatne napor da bi se situacija poboljšala. Tome bi trebalo pridonijeti i spajanje Fonda europske pomoći za najpotrebitije i Europskog socijalnog fonda u ESF+.

Na specifičnom slučaju Gradskog društva Crvenog križa Valpovo je vidljivo da je provedba projekta financijski isplativa samo uz angažman volontera i pomoć jedinica lokalne samouprave. Projekt se isplati provoditi zbog pozitivnog utjecaja na zajednicu i pokrivanja najosnovnijih potreba korisnika.

Provedba projekta u partnerskom statusu nije preporučljiva zbog povećanog obujma posla. Za projekt je potrebno zaposliti ili preraspodijeliti jednu osobu kao koordinatora, a za što nisu osigurana sredstva kroz financiranje projekta. Nadalje zbog ograničenja maksimalnog iznosa financiranja projekta, količina humanitarne pomoći je značajno smanjena. tj. bez obzira na broj korisnika nije moguće dobiti veća sredstva za projekt. Samostalnim prijavljivanjem projekta omogućavamo veći količinu humanitarne pomoći po svakom korisniku.

Provedba projekta u statusu prijavitelja, odnosno nositelja projekta, nosi značajnije financijske rizike i zahtjeva veću stručnost pri provedbi projekta i procesa javne nabave, ali istodobno osigurava veća financijska sredstva za provedbu projekta i omogućava zapošljavanje stručnog tima za provedbu projekta. Za samo vođenje projekta je potrebno iskustvo u provedbi, koje je stečeno pri provedbi dosadašnjih projekata. Još zahtjevniji je proces javne nabave. Iako neke udruge mogu raditi po pravilima za neobveznike javne nabave, GDCK Valpovo je od 2017. godine obveznik javne nabave što dodatno otežava sam proces. Kroz edukaciju zaposlenika i provođenje većeg broja javnih nabava stečeno je iskustvo koje osigurava kvalitetno planiranje i provođenje nabava.

Bez obzira na način prijave projekta, angažman volontera je neophodan. Podjele paketa i dostava toplih obroka ne bi bile moguće bez volontera koji su pomagali pri podjelama pomoći. Kroz provedbu projekta, Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine, ukupno 11 volontera je tijekom 800 sati nesebično pomagalo bez obzira na blagdane i vremenske uvjete. Projekt bi bez volonterskog rada generirao gubitak i bez dodatnog financiranja ga udruge ne bi mogle provoditi.

Nakon provedene analize prijašnjih projekta, preporuka je samostalno prijavljivanje i provedba novog projekta. Kako je ranije utvrđeno kroz partnerski status je GDCK Valpovo dobilo 2,88% od ukupne vrijednosti podijeljene pomoći za svoje troškove, a samostalnom prijavom minimalno 11,13%. S tolikim iznosom financiranja samostalna prijava pokriva sve troškove provedbe projekta, dok partnerski status to ne čini. Još važnija je činjenica da je kroz samostalnu prijavu, osigurana značajno veća vrijednost humanitarne pomoći, koja je podijeljena. Kroz samostalni projekt vrijednost pomoći je bila 2.995.676,71 kn, a kroz partnerski status je podijeljena pomoć u vrijednosti 459.379,87 kn.

Sukladno preporuci, novi projekt je pripremljen. Na temelju iskustva iz prošlog projekta, javna nabava je planirana unaprijed kako bi se realizaciji javne nabave moglo pristupiti odmah po potpisivanju ugovora.

Kao tehnička pomoć projektu, odabrano je financiranje izrade računalne programske podrške za digitalnu evidenciju podjele paketa pomoći. Identifikacija samih korisnika i sporost evidentiranja istih na terenu, na samoj podjeli humanitarne pomoći, kao i upis količina i vrsta podijeljenih humanitarnih paketa oduzimaju najviše vremena i zahtijevaju angažman zaposlenika. Kasnije prebrojavanje potpisa i vođenje evidencija iziskuju dodatni utrošak vremena i postoji mogućnost pogreške. Automatiziranjem procesa kroz nabavu tablet računala i programskog rješenja, smanjuje se mogućnost pogreške, olakšava statistička obrada podataka i izvještavanje.

Gradsko društvo Crvenog križa Valpovo je sukladno Zakonu o humanitarnoj pomoći i Pravilniku o obrascima i načinu vođenja evidencije o pružanju humanitarne pomoći, obvezno prikupljati potpise korisnika za svu podijeljenu humanitarnu pomoć. Papirnatim vođenjem evidencija podjela može doći do pogrešaka i problema pri prebrojavanju potpisa. Veliki broj starijih korisnika se potpisuje na krivo mjesto ili preko dvije linije. Pri obradi podataka to dovodi do dvojbena situacija s obzirom na broj podijeljenih paketa. Podjele se obično provode

tijekom više dana, na različitim lokacijama, pa pristup ažurnim i točnim podacima o broju podijeljenih paketa i prikupljenih potpisa, često nije moguć. Nabavkom računalnog programa koji uz kvalitetnu tehničku podršku može olakšati prikupljanje potpisa i dati točno trenutno stanje zalihe paketa, značajno će se smanjit administrativni zadaci i osigurati točnost podataka. Ovaj program će pomoći i pri redovitim podjelama humanitarne pomoći, tj. pri svim humanitarnim akcijama Gradskog društva Crvenog križa Valpovo, a ne samo pri provođenju projekta FEAD, što pomaže ispunjavanju konačnog cilja projekta.

9. IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: Stjepan Gregorić

Matični broj studenta: 0016024624

Naslov rada: Upravljanje projektom Crvenog križa Valpovo: „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum

Potpis studenta

01.09.2020.

10. POPIS LITERATURE

1. Bauböck, Rainer [et al.]: Debating European Citizenship. Springer Nature Switzerland AG, Cham, Švicarska 2018.
2. Bošnjak, Nikolina: EU fondovi i projektni ciklus za apsolutne početnike. Geologika Regulus, Zagreb 2018.
3. Maletić, Ivana [et al.]: EU projekti – od ideje do realizacije. TIM4PIN za savjetovanje, Zagreb 2016.
4. Tufekčić, Marija, Tufekčić, Željko: EU politike i fondovi 2014-2020. Plavi partner, Zagreb 2013.
5. Žugaj, Miroslav, Šehanović, Jusuf, Cingula, Marijan: Organizacija. Tiva tiskara, Varaždin 1999.
6. Fund for European aid to the most deprived (Fead) key facts and figures, European Union, 2020. [Online]. Dostupno na:
<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22709&langId=en>
[Citirano: 01.06.2020.]
7. Mjesečni statistički bilten, prosinac 2019. Hrvatski zavod za zapošljavanje, Zagreb, 2019. Dostupno na:
https://www.hzz.hr/content/stats/1219/HZZ_stat_bilten_12_2019.pdf [3.12.2019.]
8. Izlazak iz začaranog kruga siromaštva i deprivacije, Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD). Europska komisija, Luxembourg 2016., [Online], Dostupno na <http://www.fead.hr/wp-content/uploads/2016/10/FEAD-brosura.pdf> [Citirano: 23. srpanj 2020.]
9. Operativni program za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. - 2020., Republika Hrvatska, Zagreb 2014. , Dostupno na: <http://www.fead.hr/wp-content/uploads/2016/10/OPERATIVNI-PROGRAM-ZA-HRANU-I-OSNOVNU-MATERIJALNU-POMO%C4%86-za-razdoblje-od-2014-do-2020.g.-HRV..pdf> [14. srpanj 2020.]
10. Upute za prijavitelje. Otvoreni trajni Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći – faza III“. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 2020. [Online]. Dostupno na:

<https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2020/03/Upute-za-prijavitelje.pdf>

[Citirano: 01.06.2020.]

11. Upute za prijavitelje. Otvoreni trajni Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći – faza II“. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 2017. [Online]. Dostupno na: https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/natjecaji/ublazavanje-siromastva-pruzanjem-pomoci-najpotrebitijim-osobama-podjelom-hrane-i-ili-osnovne-materijalne-pomoci---faza-ii-2677/01-UZP_07_11_2017_final.pdf [01.06.2020.]
12. Zakon o socijalnoj skrbi, NN 157/2013, Hrvatski sabor, 2013. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_157_3289.html [27.05.2020]
13. Havelka Mladen, Skrb za starije ljude u Hrvatskoj – potreba uvođenja novih modela, Društvena istraživanja, vol.12, br. 1-2 (63-64), str. 225-245, 2003. [Online]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/19548>. [Citirano: 23.08.2020.]
14. Šućur Zoran, "Socijalna pomoć u Hrvatskoj: budući pravci razvoja", Revija za socijalnu politiku, vol.7, br. 3, str. 257-271, 2000. [Online]. <https://doi.org/10.3935/rsp.v7i3.240> [Citirano: 24.08.2020.]
15. Vojnović Marija, Strukturni fondovi Europske unije i IPA – Instrument pretpristupne pomoći, Hrvatska i komparativna javna uprava, vol.8, br. 2, str. 367-392, 2008. [Online]. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/135576>. [Citirano: 24.08.2020.]

11. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

Slike:

Slika 1. Siromaštvo u EU.....	4
Slika 2. Vrsta pomoći koju pruža Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD)	7

Tablice:

Tablica 1. Pokazatelji rezultata MD1	24
Tablica 2. Korisnici kuhanih obroka po mjestu boravka	27
Tablica 3. Korisnici paketa hrane po mjestu i datumu primanja pomoći	29
Tablica 4. Korisnici školske opreme, prema mjestu boravka	30
Tablica 5. Korisnici paketa higijene po mjestu boravka i tipu paketa.....	31
Tablica 6. Isplativost projekta FEAD	35
Tablica 7. Ostvarenje pokazatelja: Materijalna deprivacija 1	36
Tablica 8. Ostvarenje pokazatelja: Materijalna deprivacija 2	37
Tablica 9. Tablica troškova i uplata projekta „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“ u HRK.....	40
Tablica 10. Predviđeni broj korisnika novog projekta FEAD	43

Grafikoni:

Grafikon 1. Broj osoba koje su primile pomoć u obliku hrane ili materijalne pomoći	10
Grafikon 2. Broj osoba koje su primile pomoć u obliku socijalnog uključenja.....	12
Grafikon 3. Profil krajnjih korisnika	13
Grafikon 4. Struktura korisnika MD1	25
Grafikon 6. Novčani tok projekta „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“	38
Grafikon 7. Troškovi projekta „Pomoć najpotrebitijima na području Valpovštine“	39

12. ŽIVOTOPIS

- **Stjepan Gregorić**

- **Državljanstvo:** hrvatsko
- (+385) 911807982
- **Datum rođenja:** 18/07/1982
- **Spol:** Muško
- **E-adresa:** stjepan.gregoric@gmail.com
- **Adresa :** Crkvena 117 B, 31000 Osijek (Hrvatska)

- **RADNO ISKUSTVO**

- Mrežni razvojni programer/mrežna razvojna programerka

Ypsilon d.o.o. [02/02/2012 – 01/09/2015]

Adresa: Županijska 19, 31000 Osijek (Hrvatska)

- **Poduzeće ili sektor:** Informacijske I Komunikacijske Usluge

- **Administrator/administratorica naručivanja pacijenata**

ORD. OP MED. GREGORIĆ BLAŽENKA [01/12/2015 – 30/11/2016]

Adresa: KR. P. KREŠIMIRA IV 4 , 31550 VALPOVO (Hrvatska)

- **Poduzeće ili sektor:** Zdravstvo I Socijalna Skrb

-

- **Administrativni asistent / administrativna asistentica**

GRADSKO DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA VALPOVO [01/12/2016 – Trenutačno]

Adresa: PRILAZ CRVENOG KRIŽA 2, 31550 VALPOVO (Hrvatska)

- **Voditelj/voditeljica projekata**

GRADSKO DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA VALPOVO [01/09/2018 – Trenutačno]

Adresa: PRILAZ CRVENOG KRIŽA 2, 31550 Valpovo (Hrvatska)

-

- **OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE**

- *-III. Gimnazija Osijek [01/09/1996 – 30/06/2001]*

Adresa: Kamila Firingera 14, 31000 Osijek (Hrvatska)

Područja obrazovanja: Mathematics and statistics

Nacionalna klasifikacija : Other

- **JEZIČNE VJEŠTINE**

Materinski jezik/jezici:

Hrvatski

- **engleski**

SLUŠANJE: C2

ČITANJE: C2

RAZUMIJEVANJE: C1

GOVORNA PRODUKCIJA: C1

GOVORNA INTERAKCIJA: C1

- **njemački**

SLUŠANJE: A1

ČITANJE: A1

RAZUMIJEVANJE: A1

GOVORNA PRODUKCIJA: A1

GOVORNA INTERAKCIJA: A1

- **DIGITALNE VJEŠTINE**

Izrada web stranice (wordpress) / Programski jezici: HTML, CSS, PHP / Izvrsno služenje MS Office paketom (Word Excell PowerPoint) / Odlično korištenje računala u Windows okruženju / Poznavanje različitih operacijskih sustava (Windows, Linux, MacOS...) / C,C++,C#

- **VOZAČKA DOZVOLA**

Vozačka dozvola: **B**

Vozačka dozvola: **B1**

- **OSTALE VJEŠTINE**

- **Ostale vještine**

Posjedujem važeći certifikat iz područja javne nabave, Osigurati usklađenost s pravnim zahtjevima, Služba za korisnike, Pronalaziti zdravstvene kartone pacijenata, Procijeniti trajanje posla, Obavljati administrativne poslove, Upravljati projektom, Utvrditi svakodnevne prioritete, Upravljati logistikom, Upravljati projektnim informacijama, Pružati humanitarnu pomoć, Komunicirati telefonom, Odgovarati na pitanja pacijenata, Upravljati humanitarnom pomoći, Prva pomoć, Slijediti standarde organizacije, Osiguravati ispravno administrativno upravljanje dogovorenim pregledima, Čuvati povjerljivost podataka o korisnicima zdravstvene zaštite, Upravljati proračunima, Koristiti se elektroničkim sustavom za upravljanje zdravstvenim kartonima, Učinkovito komunicirati u zdravstvenoj skrbi, Pripremati izvješća o analizi troškova i koristi, Suosjećati s korisnikom zdravstvene zaštite, Upravljati administrativnim sustavima, Komunicirati s korisnicima zdravstvene zaštite, Arhivirati kartone korisnika usluga zdravstvene zaštite, Nadzirati svakodnevne aktivnosti, Koordinirati operativne aktivnosti